

MAGYAR MOLNÁR

a magyar malomipar érdekeinek szakközlönye

az Országos Magyar Malom-Egyesület hivatalos lapja.

Megjelenik havonként 3-szor.	Előfizetési ára: évenként 10 ft. félreve 5 ft. Hirdetéseik árszabály szerint.	Szerkesztőfélfő és sábdíjhivatal: Budapest V., Erzsébet-ter 19.
---------------------------------	---	--

BUDAPEST, 1890. MÁRCZIUS HÓ 30.

UNGARISCHER MÜLLER

Zeitschrift für die Interessen der ungarischen Mühlenindustrie

offizielles Organ des Ung. Landes-Mühlen-Verbandes.

Erscheint monatlich dreimal.	Pränumerationspreis: ganzjährig fl. 10, halbjährig fl. 5. Inserate nach Tarif.	Redaktion und Administration: Budapest V., Elisabethplatz 19.
---------------------------------	--	--

BUDAPEST, 30. MÄRZ 1890.

TARTALOM: Promemoria a lisztelőállítás reformja érdekében. *Herzog Lipót*. — Mozgalom a közraktár ügy lebontása érdekében. — A malom-részvényváltalok mérlegösszeállítása. — *Műszaki apróságok.* — *Kereskedelem és forgalom.* — *Statisztika.* — *Külföldiek.* — *Üzleti tudósítások.* — *Hirdetések.*

INHALT: Promemoria bezüglich Reform der Mehlherzeugung. *Leopold Herzog.* — Bewegung im Interesse der Forderung des Lagerhauswesens. — Eine General-Bilanz der Mühlen-Actien-Unternehmungen. — *Technische Miscellen.* — *Handel und Verkehr.* — *Statistik.* — *Verschiedenes.* — *Marktberichte.* — *Inserate.*

Promemoria a lisztelőállítás reformja érdekében.*

— *Herzog Lipóttól (Zágráb).* —

A malomipar az ország legfontosabb iparága, még pedig egyrészt a belje fektetett sok millió ruzo tőke, valamint az alkalmazottak ezrei miatt, akik emel az iparág nál keresik kenyereiket, másrészt ama nagy összegekre ruzo fogyasztási adó miatt, melyet az államnak jövedelmé: mez: fölke: pedig azért a haszonért, mely az ország mezőgazdaságára háránál beléle, mert biz:nyos, hogy a malnok óriási fogyasztása nélkül a gabonafélek ára métermanszintek legalább 50 krajczarral alacsonyabb, s az általuk takarmanvozása öleko korpa nélkül legalább ugyanannyival drágább volna.

Ez az iparág, a melytől annyi érdek függ, mindenestre méltó arra, hogy a legnagyobb figyelemben részesüljön, hogy konszolidálásira minden lehető eszköz merlegessek és felhasználtssek azért, hogy ingadozasoktól megóvassék.

Nagy válságokkal kellett már a malomiparnak megküzdnie, mert már keletkezésének első évtizede sem volt fejlődésére nevez kedvező. Az 1863-tól 1873-ig tartó rövid időszakba nem kevesebb mint 6 rossz esztendő esett: az 1866-ik évben a majusi fagy, 1871-ben a rozsla, s az 1871. és 1872-ik esztendőekben a mezei ezerek teték majdnem egészen tönkre a termést, s a malomiparnak, mely alapításakor abból az elvből indult ki, hogy hazai öleko nyersteményt feldolgozván, a gyártmányt exportálni fogja, évekén át rossz és drága nyersteményt kellett Szerbiából, Romániából sőt Oroszországból is vásárolnia.

Az általános magyar hitelbank egyesült malmai meg most is elő emlekei azoknak a szomorú időknek. Ujabb időben a prohibítív rendszabályokkal ingatták meg ismét ez ipar alapját: alig van fogyasztó ország, melyben a lisztet nem szűntnek nagyobb bevételi vámmal mint a gabonát, ami olyan korlát, melynek meg a jobb minőségű gyártmány sem képes hosszabb ideig ellentállni, mert a tökéletesbiétt

* Habár a t. szerző fejtegetéseivel teljatlánul meg ért-hetünk egyet, az okból mégis küzdöndök tartjuk azokat, mert nézetünk szerint hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a lisztelőállítás ügyében megindult reformtervekéseket érleljék és reméljük, hogy a malomlétet e legfontosabb kérdésének újabb tárgyalása után másokat is készíteni fog arra, hogy a jövő irányzatai felől nyilatkozzanak.

Promemoria bezüglich Reform der Mehlherzeugung.*

— *Von Leopold Herzog (Agram).* —

Die Mühlenindustrie ist der wichtigste Industriezweig des Landes, ebensowohl nach dem darin investirten, viele Millionen betragendem Capital, den Tausenden Bediensteter und Arbeiter, die ihren Erwerb bei ihr haben, als auch nach der sehr bedeutenden Einkommensteuer, welche sie dem Staate bezahlt, hauptsächlich aber nach dem Gewinne, welchen die Agricultur des Landes aus ihr schöpft, denn gewiss würde ohne den riesigen Verbrauch der Mühlen der Werth der Kornfrucht wenigstens um 50 Kreuzer per Meterzentner geringer und die Viehfütterung ohne die billige Kleie um so Vieles sich theurer stellen.

Ein Industriezweig aber, wobei so vielfache Interessen im Spiele sind, ist der höchsten Beachtung würdig, dass alle möglichen Mittel zu seiner Consolidirung erwoogen und aufgeboden werden, um ihn vor Schwankungen sicherzustellen.

Schwere Krisen hatte die Mühlenindustrie schon durchzumachen und zu überwinden gehabt, denn auch das erste Decennium ihres Entstehens war ihrer Entwicklung nicht günstig. Den kurzen Zeitraum von 1863 bis 1873 bezeichnen sechs Fehljahre: im Jahre 1866 hat der Maltpost, im Jahre 1871 der Frost und in den Jahren 1871 und 1872 die Feldmisse die Ernte fast gänzlich vernichtet, und gegründet auf das Princip: heimisches billiges Rohproduct zu verarbeiten und das Fabrikat davon zu exportiren, war sie Jahre hindurch zum Bezuge schlechter und theurer Rohstoffe aus Serbien, Rumänien und sogar aus Russland gezwungen.

Ein memento mori aus dieser schon vergessenen Zeit sind die vereinigten Mühlen der ungar. Creditbank. In der Neuzeit ist die Basis der Industrie wieder durch das Prohibitivsystem ins Schwanken gebracht. In fast allen Consumländern ist der Einfuhrzoll für Mehl viel höher als für Frucht, eine Schranke, der auch das bessere Erzeugniss

*) Wiesohl mit den Anstiftungen des g. Verfassers nicht vollständig einverstanden, glauben wir dieselben doch aus dem Grunde mittheilen zu sollen, weil dieselben mit beizutragen geeignet sind, die Reformbestrebungen in der Mehlherzeugung der Reife zuzuführen und hoffen, dass diese Erörterung der wichtigsten Frage des Mühlengeschäftes auch andere anregen wird, sich über die Zukunftsrichtungen zu äussern.

magyar őrési rendszer lassankint a külföldi malmok is elfogadják és meghonosítják és mert a versenyző gabonakivitel államok abbéli főrekesztékben, hogy minél finomabb és tisztább gabonafajtákat produkáljanak, már is nagy eredményeket mutathatnak fel.

Lisztkivitelünk határain ennek következtében mindinkább szűkülnek, s az uralkodó prohibítív rendszer mellett olyan esetek is állhatnak be, hogy kiviteli esztendőikben az idegen molnár a magyar molnárnak a gabonát megdrágítja s a magyar lisztet a versenyből, a nagy praemiumok mellett, melyek gyártmányára a nyersterneny-nyel szemtelen részesül, egészen kirekesztheti.

A hazai malomipar nagyobb bajok elhárítása végett á folyó időnyben is kénytelen volt üzemet megszorítani, de ennek az eszköznek az értéke is igen kétségbe válhat, mert a megszorítás a költségeket telesen megdrágítja.

Ily helyzetben csak akkor mondhatjuk majd, hogy malomiparunk teljesen konsolidálódott, ha sikerült neki magát a külföldől emancipálni vagyis, ha gyártmányát Magyarországon vagy legalább az ezzel közös vánterületet képező monarchiában elhelyezheti.

Bármi nézések látszik is ez a feltevés, megvalósítása mégsem lehetetlen, mi a multak eléggé bizonyítanak. Még 20 évvel ezelőtt a vidéki lakosság a gőzmalmi lisztet jóformán hírelről sem ismerte, s a hol ismerték is, csak szükségből, rossz termés vagy egyéb liszt hiányában nyúltak hozzá; most azonban az összes örleményeknek több mint 75 százalékaik magában az országban fogyasztják el, noha még ma is vannak országrészek, vidékek, a hol nemcsak földművelés és munkás, hanem a földesúr, vagy bérlő és iparos is régi kőnyelmű szokás szerint a legprimitívebb malomban őrölteti meg gabonáját a saját használatára.

De lassankint ezek is jobb meggyőződésre jutnak, lassankint ezek a körök is csak belátják, hogy saját érdekében előnyösebb, ha bujajukat eladják, lisztet pedig olyan minőségűt, oleszkelat és olyan fajtáját vesznek, a melyen igényeiknek legjobban megfelel s hogy ily rendszer mellett úgy idejüket, mint a malomba hordásra szükséges erőt saját gazdaságukban jobban felhasználhatják. A fogyasztók számának fokozatos növekedésével a liszt kelete is folyton nagyobbodik majd az országban.

Igaz, hogy ezek a körök nagyobbírszt kenyérfiszlet és középszertű főzni való lisztfajtákat fogyasztanak, de a finomabb lisztet kelete is, melyeket főképp a pekek vásárolnak, jelentékenyen nagyobbodik, amit alább bizonyítunk be.

E megváltozott viszonyoknak megfelelően mindenképp a gyártást is a beföldi szükségletekhez kellene alkalmazni s átalkatni, a középfajta és kenyérlisztet előállítását kellene forozítani, mert ezekben a lisztfajokban az évek bizonyos szakában már eddig is hiány mutatkozott; ellenben a finomabb lisztet előállítását lehetőleg száik határok közé kellene szorítani.

Tekintve azt, hogy a feketéből lisztfajok előállítására szükséges szarrogatmokban megjelölés hiány van, az előbb jelzett változás csak úgy volna lehetséges, ha a most szokásos 11 lisztfajta helyett a 0-tól 8³/₄ terjedő számozó 7 fajlára szorítlanánk vagyis 0-tól bezárólag 6-ig terjedő minőségek gyártanánk.

Ez nemcsak a beföldi fogyasztásnak fedelne meg teljesen, hanem a kiviteli forgalmat sem esorbatná, ennek sem ártana.

Az új számozás körülbelül a következő képet nyújtana:

0, 82, mint Luxus-liszt. A legfinomabb sütemények-

für die Dauer nicht Stand halten kann, nachdem auch die ausländischen Mühlen das vervollkommnete ungarische Mühlensystem allmählich sich aneignen, und die mitconcurrierenden Fruchtexportländer in ihrem Bestreben, feinere und reinere Fruchtorten zu produzieren, schon grosse Erfolge aufzuweisen haben.

Unserem Mehlexporte werden dadurch immer enger Grenzen gezogen, und bei dem bestehenden Prohibitivsystem können sogar Fülle eintreten, dass in Exportjahren der fremde Müller dem heimischen die Frucht verteuern, von der Mitconcurrent beim Mehle aber: Dank der hohen Prämie, der sich sein Fabrikat gegenüber dem Rohprodukt erfreut, gänzlich ausschliessen kann.

Auch in der laufenden Saison war die heimische Mühlenindustrie zum Schutze vor grösserem Uebel, ihre Production zu beschränken gezwungen, ein Mittel, dessen Wirkung auch sehr zweifelhaft werden kann, weil die Regie dadurch sehr namhaft vertheuert wird.

Bei solcher Sachlage wird unsere Mühlenindustrie sich erst dann als vollkommen consolidirt betrachten können, wenn es ihr gelangen sein wird, vom Auslande sich zu emancipiren, nämlich für ihr Fabrikat im Inlande oder doch in der, ein Zollgebiet mit Ungarn bildenden Monarchie sich ihren Absatz zu sichern.

So schwierig dieses scheinbar ist, ist es doch nicht unmöglich, die Vergangenheit bietet dafür den Beweis. Vor 20 Jahren noch war dem grössten Theile unseres Landvolkes Dampfmehl ein fast unbekannter Artikel, zu dem es nothgedrungen nur zur Zeit von Frucht- oder Mahlnoth gegriffen hat; jetzt aber werden schon mehr als 75 Percent des gesammten inländischen Mehlerzeugnisses im Lande consumirt, obzwar auch jetzt noch in vielen Landestheilen nicht nur der Landmann und Arbeiter, auch noch der Grundherr, Grosspächter und Gewerbsmann im allgewohnten Schlandrin ihre Frucht in der primitivsten Lohnmühle schlecht und recht für eigenen Gebrauch verreiben lässt.

Allmählig gelangt aber das Bessere zum Durchbruch, nach und nach werden diese Kreise zur Einsicht gelangen, dass es ihnen Vortheile besser entspricht, ihre Frucht zu verkaufen, Mehl aber in besserer Qualität, billiger und in beliebiger Sorte sich anzuschaffen, Zeit und Fuhrwerk in eigener Wirthschaft besser zu verwenden. Mit der progressiv steigenden Consumenzzahl wird demer der Mehlabsatz im Lande stetig wachsen.

Wohl consumiren diese Kreise hauptsächlich Brodmehle und mittlere Kochmehle, aber auch der Absatz der feineren Mehlsorten, deren Hauptabnehmer Bäcker sind, ist bedeutender Steigerung fähig, und soll dieses nachträglich erörtert werden.

Dieser veränderten Situation anpassend, wäre aber vor Allen auch die Fabrication nach dem Bedarfe des Landes umzugestalten, und die Erzeugung von Mittel- und Brod-Mehlen, deren Mangel fast jedes Jahr zu gewissen Zeiten auch bisher schon empfindlich war, zu forciren, dagegen aber die Erzeugung der feineren Sorten thümlichst zu beschränken.

Bei dem Mangel geeigneter Surrogate für die dünklernen Mehlsorten ist dieses nur damit zu erreichen, dass anstatt der jetzt usuellen Mehlsorten von Nr. 0 bis 8³/₄ nur 7 Sorten nämlich von Nr. 0 bis inclusive Nr. 6 erzeugt würden.

Dies würde auch nicht allein dem inländischen Bedarfe vollkommen entsprechen, es würde auch dem Exportverkehre damit kein Abbruch geschehen.

Das neue Sortiment dürfte beiläufig folgend zu gestalten sein:

Nr. 0 als Luxusmehl, Zum Gebrauche feinsten Blicke-

nek, s a mostani 0 jegyű lisztnek és az 1 számú előirtetének keveréséből állhatna.

1. sz. mint sűtémény-liszt. Nagyobb városok fehér sűtéménye számára s a mostani 1 szám utóirtetének és a 2 szám előirtetének keverékéből állhatna.

2. sz. mint zsemlye-liszt. A vidéki pékek fehér sűtéményi számára, összekeverve a mostani 3. számúval és a 4. szám előirtetével.

3. sz. főznicelő liszt. A vidéki lakosság téstáneműi számára; ez az 5-ös és 6-os számúnak keverékéből állhatna.

4. sz. finom kenyérliszt. A 6-os szám utóirtetének a mostani 7-es számúval való keverése.

5. sz. jó kenyérliszt. A mostani 8-as számúnak és a mostani 8^{1/2}-es számú előirtetének keveréke.

6. sz. fekete kenyérliszt. A 8^{1/2} szám utóirtetének és a 9-as számúnak keveréke.

A két utolsó kenyérliszt közé szaporítás végett a minőség csökkentése nélkül fektetőből kétszeres- vagy többszörös lehet megfelelő mennyiségben keverni. Az előbb jelzett számnak körülbelül a következő százaléktétel szerint lehetne beosztani s a mai 100 kilogrammra arányozás szerint a mostani ártólul kevéssé eltérően következőképen jövevényi:

9 kg.	0 sz.	à 15.— frt	= 1.35 frt
9 »	1 »	à 14.50 «	= 1.30 ₅ »
10 »	2 »	à 14.— «	= 1.40 »
9 »	3 »	à 13.— «	= 1.17 »
12 »	4 »	à 12.50 «	= 1.50 »
15 »	5 »	à 11.80 «	= 1.77 »
14 »	6 »	à 10.60 «	= 1.48 ₄ »
18 »	Korpa	à 3.60 «	= 0.64 ₄ »
96 kg.		összesen:	10.62 ₇ frt

A néhány lisztünknek ily módon való csökkentése illetőleg összeállítására korántsem azt jelenti, hogy a liszt-gyártásban hanyatlás állt be; nem egyéb az, mint a megváltoztatott fogyasztási viszonyokhoz oly módon való alkalmazkodás, a mint a tapasztalatok szerint szükséges volt; s ezen alkalmazkodás ha nem is hirtétia el egészen, de legalább gyakori ismétlődését akadályozza meg annak a nagy bajnak, melynek fogva bizonyos lisztajtók jobb viszonyok közt nagyon is összehahozódnak, más keresett fajtak ellenben hiányzanak, s a malnak, hogy az előbbi fajtakat elpocsékolniuk ne kelljen, az üzemet kénytelenek megszorítani.

Ami a finom lisztajtók belföldi fogyasztásának emelését illeti, melyeket többnyire csak pékek vásárolnak, szolgáljanak a következők irányadul:

Mint hogy a fehér sűtémény ára nem változik, egy-egy zsemlye mindig 2 krajczárba kerül, akár emelkedik, akár esik a liszt ára, igazságg szerint térfogatának kellene változnia, még pedig úgy, hogy akkor a mikor a liszt ára emelkedik, a sűtémény kisebbnek és viszont a mikor a liszt olcsóbbodik, amaz nagyobbodnak; vagyis drágább lisztből kisebb, olcsóbb lisztből nagyobb zsemlyét, kitűlt stb. kellene sülti s így a drágább lisztből kevesebb, az olcsóbból pedig több fogyasztandó, a mi a fogyasztás természetesen szabályozását jelentené.

Emnek merev ellentétéképen azonban most a pékek azt a rossz szokást követik, hogy akkor, a mikor a liszt ára esik, nem nagyobb sűtéményekbe évetetik a fogyasztókkal az olcsóbbolba jötevényeket, hanem azazl versenyznek egymásközt, hogy 20—30 százaléknál sűtéményt rúndsul adnak, mely rúndsulból azonban csak az elarusítóknak, nagyobbrészt vendéglősöknek és szatócsoknak

reien: eine Mischung des jetzigen Nr. 0 mit dem Vorlauf mit jetzigen Nr. 1.

Nr. 1 als Kipfelmehl. Zum Gebrauch für Weissgebäck grösserer Städte: eine Mischung des Nachlaufes mit jetzigen Nr. 1 mit dem jetzigen Nr. 2.

Nr. 2 als Semmelmehl. Zum Weissgebäck der Provinzbäcker: Mischung des jetzigen Nr. 3 und dem Vorlauf des jetzigen Nr. 4.

Nr. 3 als Kochmehl. Für den Bedarf des Landvolkes zu Mehlspeisen. Mischung des jetzigen Nr. 5 mit dem Vorlauf des jetzigen Nr. 6.

Nr. 4 Brodmehl reines. Mischung des Nachlaufes vom Nr. 6 mit dem jetzigen Nr. 7.

Nr. 5 Brodmehl gutes. Mischung des jetzigen Nr. 8 mit Vorlauf vom jetzigen 8^{1/2}.

Nr. 6 Brodmehl schwarzes. Mischung vom Nachlauf des 8^{1/2} mit Nr. 9.

Zur Vermehrung der beiden letzteren Brodmehlsorten könnte jedenfalls ohne Beeinträchtigung der Qualität eine entsprechende Beimengung schwarzer Haallfrucht- oder Roggen-Mehles erfolgen.

Diese vorgeschlagenen Nummern wären beiläufig nach folgendem Prozentsatz einzutheilen und würden zur heutigen Preisnotiz per 100 Kilogramm Weizen folgenden, von dem jetzt üblichen Sortiment wenig differierenden Calcul ergeben:

9 kg.	Nr. 0	à fl. 15.— = fl. 1.35
9 »	1	à fl. 14.50 = fl. 1.30 ₅
10 »	2	à fl. 14.— = fl. 1.40
9 »	3	à fl. 13.— = fl. 1.17
12 »	4	à fl. 12.50 = fl. 1.50
15 »	5	à fl. 11.80 = fl. 1.77
14 »	6	à fl. 10.60 = fl. 1.48 ₄
18 »	Kleie	à fl. 3.60 = fl. 0.64 ₄
96 kg.		Summa fl. 10.62 ₇

Die derartig durchzuführen Verringerung resp. Versuchsricht in der Mehlfabrikation bedeutet keinen Rückschritt in der Mehlfabrikation, es ist nur eine durch die Erfahrung gebotene Anpassung an die geänderten Consumverhältnisse, und es wird dadurch, wenn auch nicht gänzliche Beseitigung, doch selteneres Hervortreten jenes Uebelstandes erzielt werden, dass einzelne Mehlnummern auch in günstigeren Absatzperioden sich stark anhäuften, andere gesuchte Sorten aber mangeln, und um nicht die ersteren verschleudern zu müssen, zur Betriebsreduction geschritten werden muss.

Bezüglich der Hebung des inländischen Consums von feineren Mehlsorten, deren Abnehmer zumeist nur Bäcker sind, diene Folgendes:

Nachdem das Weissgebäck der Bäcker im Preise unveränderlich ist, ein Stück desselben immer nur 2 Kreuzer kostet, gleichviel, ob das Mehl theurer oder billiger ist, soll folgerichtig aber das Volumen desselben sich ändern und zwar sollte es von theurem Mehle kleiner, von billigerem Mehle aber grösser werden, diesfalls würde von theurem Mehle weniger, von billigerem Mehle aber mehr consumirt werden, was auch die naturgemässe Regelung des Consums bedeuten würde.

Im schroffen Gegensatz hierzu ist aber jetzt Gepflogenheit der Bäcker, anstatt dem Publikum die Wohlthat billigeren Mehles in grösserem Geläick zukommen zu lassen, in Draufgaben von 20 bis 30 Percent sich zu überbieten, die zumeist nur den Verschleissern, hauptsächlich Gastwirlhen und Krämlern zu Statten kommt, die somit einen Verleissergewinn von 20 bis 30 Percent pro Tag haben, somit eine mehrtausendfache Verzinsung

van hasznuk, a melyek naponként 20—30 százalék hasznat zsebelnek be, vagyis több ezereszeres kamatot élveznek olyan czikk után, melyt mindösszesen házukba szállítanak, melyely se rizikójuk se fáradságuk nincs; s a hasznot a közönség, a molnárok és a pékek rovására zsebelik be.

Azt hiszem, hogy ha az elárusítóknak 5 százalék elárusítási provízió biztosítatnék az által megelégelhetne nek, s a pékek annál nagyobb zsemlyét adhatnának. Minél nagyobb a sítémény, annál több liszt is fogyna a molmókokól. Ez irányban minden lehetőég meg kell tenni, hogy a mostani állapotok megváltozzanak. Ha a magyar malom-egyesület az ügyet felkarolná, az erőseny bizonyára nem maradna el; pékegyesületek alakítása is sokat lendíthetne a dolgon. A szőlő pékek szívesen felfognának ezzel a visszafeléssel, melyet esztelen verseny kényszerített rájuk és szokássá szentesített; a nem szőlő pékekre pedig rendeltetésül, esetleg a hitel megszorításával kell pressziót gyakorolni. Ha a malnok ez irányban mind összeműködnek, ennek sokkal nagyobb hasznereje lehetne, mint annak, ha időnkint az állam megszorítását határozzák el s ily módon a czélt talán könnyebben is lehetne elérni, mert valamennyire egyformán előnyös volna s egyiknek különérdekeit sem sértene.

Mozgalom a közkartári ügy lendítése érdekében.

A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek 1889. évi nagygyűlése a közkartárak és a gabonakereskedelmek néhány fontos kérdése ügyében a kereskedelemügyi miniszterhez emlékiratot intézett volt, melynek lényeges tartalmát következőkben tartjuk közlendőnek:

A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek nagygyűlése foglalkozott a közkartárak kérdésével. A közkartárak úgy a mint jelenleg léteznek a mezőgazdaság igényeinek meg nem felelnek. Ezen és számtalan egyéb más körülménnyel fogva a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek nagygyűlése nem nyugodhatott mindaddig, míg ki nem derítette azon okokat, melyek meggátolják, hogy a közkartári ügy oly mérvben és irányban fejlődjék az országban, mely mezőgazdaságunk igényeinek teljesen megfelelné. A tárgyalásokból kiderült, hogy egy igen lényeges akadály forog fenn arra nézve, hogy a közkartárak elterjedhessenek, és ezen akadály a kereskedelmi törvényben gyökerezik, melynek 435. §-a 500,000 frt tőke letétéhez köti bármely néven nevezendő közkartárak a létesítést.

Ezen intézkedés eszirájban elfőjt minden oly intézkedést és törekvést, hogy a vidéken mezőgazdasági jellegű közkartárak létrejöhessenek, még akkor is, ha ezen közkartárak előlegnyújtással nem is kívánunk foglalkozni. Az 1889. évi osztrák Lagerhaus-Gesetz 5. és 12. §§-ai olyképen intézkednek, hogy az alapító nagysága meg nem állapított, hanem oly közkartárakra nézve, melyek előleg nem nyújtanak, a concessio megadása és a letendő biztosított nagysága a kormányra bízatik. Az említett törvénynek idevágó szakaszai következők szövege: Az 5. §. -Zur Sicherstellung der aus dem Lagerhausbetriebe gegen die Lagerhaus-Unternehmung entspringenden Forderungen und der allfälligen Ersatzansprüche des Gefällsarrars ist eine entsprechende Caution bei Ertheilung der Concession zu bemessen und vor deren Ausübung zu erlegen. Diese Caution kann baar, in Wertpapieren, die zur Anlage des Vermögens Pflegebefohlene geeignet sind, oder durch Bestellung von Pfandrechten an unbeweglichen Gütern innerhalb der im §. 230 a, b, G. B. ausgesprochenen Grenzen geleistet werden. Von der Leistung dieser Caution können

für einen Artikel, der ihnen täglich ins Haus gestellt wird, bei dem sie kein Risiko und keine Mühe haben.

Publicum, Müller und auch der Bäcker zahlen aber diese Zeche.

Eine Verschleissprovision von 5% wäre auch eine vollkommen genügende Entschädigung, und das Gebäck könnte dafür umso grösser sein. Je grösser aber das Gebäck, umso grösser auch der Mehlerbrauch. In dieser Richtung müssten die möglichen Ausstreugungen gemacht werden. Eine kräftige Initiative des ungarischen Mühlenverbandes könnte zu diesem Ziele allmählig führen; die Gründung von Bäckervereinen wäre der Sache sehr förderlich. Der solide Bäcker wird von diesem Missbrauch, welchen unverfügbare Concurrenz ihm aufdrungen hat und so zum Usus geworden ist, gerne lassen, auf den unsofiden aber muss durch Zurechtweisung, eventuell durch Creditbeschränkung Pression geübt werden. Ein dies-fälliges Zusammenwirken aller Mühlen kann von weit grösserer Tragweite werden, als zeitweilige Beschlüsse über Beschränkung der Production und vielleicht auch leichter erzielbar sein, da der Vortheil für Alle ein gleichmässiger und keine in ihrem Sonderinteresse dadurch tangirt wird.

Bewegung im Interesse der Förderung des Lagerhauswesens.

Die Plenarversammlung 1889 der in Verband getretenen Landwirtschafts-Vereine hat in Angelegenheit der Lagerhäuser und einiger wichtigeren Fragen des Getreidehandels an den Handelsminister eine Denkschrift gerichtet, deren wesentlichsten Inhalt wir nachfolgend mitzutheilen in der Lage sind:

Die Generalversammlung der in Verband getretenen landwirtschaftlichen Vereine beschäftigte sich mit der Frage der Lagerhäuser. — Die Lagerhäuser in ihrem heutigen Bestande entsprechen nicht den Anforderungen der Landwirtschaft. Infolge dieser, wie auch unzähliger anderer Umstände, konnte die General-Versammlung der in Verband getretenen landwirtschaftlichen Vereine nicht eher ruhen, bis sie nicht jene Gründe aufgeklärt hat, welche verhindern, dass sich das Lagerhauswesen in dem Masse und nach jener Richtung entwickelt, wie es den Anforderungen unserer Landwirtschaft vollkommen entsprechen würde.

Bei den Verhandlungen zeigte es sich, dass für die Verbreitung der Lagerhäuser ein sehr wesentliches Hinderniss vorliegt. Dieses Hinderniss wurzelt im Handelsgesetze, welches laut § 445 die Gründung eines Lagerhauses an die Befügung eines Deposites von fl. 500,000 knüpf.

Diese Verfügung erdrückt schon in Keine jedes Bestreben, welches sich auf Etablierung von Lagerhäusern mit landwirtschaftlichem Charakter in der Provinz richtet und besteht dieses Hinderniss auch dann, wenn diese Lagerhäuser sich mit Gewährung von Vorschüssen gar nicht zu befassen wünschen. Die §§. 5 und 12 des österreichischen Lagerhaus-Gesetzes verfügen derart, dass die Höhe des Gründungskapitals nicht bestimmt wird, sondern die Concessionierung und die Fixirung der zu depoinirenden Caution für Lagerhäuser, die sich mit Vorschüssen nicht befassen, der Regierung zusetzt. Die hierauf bezüglichen Paragraphen des genannten Gesetzes lauten folgendermassen:

§. 5. -Zur Sicherstellung der aus dem Lagerhausbetriebe gegen die Lagerhaus-Unternehmung entspringenden Forderungen und die allfälligen Ersatzansprüche des Gefälls-Arrars ist eine entsprechende Caution bei Ertheilung der Concession zu bemessen und vor deren Ausübung zu erlegen. Diese Caution kann baar, in Wertpapieren, die zur Anlage des Vermögens Pflegebefohlene geeignet sind, oder durch Bestellung von Pfandrechten an unbeweglichen Gütern innerhalb der im §. 230 a b G. B. ausgesprochenen

öffentliche Körperschaften befreit werden. Handelt es sich um ein öffentliches Freilager, so hat der Inhaber des Lagerhauses die für die erforderlich gewesene gefällsamtliche Ueberwachung aufzulassen, von der Finanzverwaltung von Jahr zu Jahr detaillirt bekannt zu gebenden Kosten, der Finanzverwaltung rückzuverzeihen; a 12. § pedig: »Es ist der Unternehmung öffentlicher Lagerhäuser bei sonstigen Verluste der Concession untersagt, mit Waaren, welche nach ihrer Gattung zur Aufnahme in die Lagerhäuser geeignet wären, für eigene oder fremde Rechnung Handel treiben, sowie im eigenen Lagerhause eingelagerte Waaren für eigene oder fremde Rechnung zu beehren«.

Ez a megoldás olyan, mely — mint a rövid idő alatt szerzett tapasztalatok bizonyítják — a mezőgazdasági közraktárak elterjedését nagyon hathatósan mozdítja elő. Mindezen okoknál fogva a nagygyűlés elhatározta, hogy felkéri a keresk. minisztert, kegyeskedjék a kereskedelmi törvényt egy novellával kiegészíteni, melynek czélját képezze oly hasonló intézkedések felvétele, mint a minők az osztrák »Lagerhaus-Gesetz« 5. és 12. §§-ában foglaltanak.

A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek nagygyűlése egyszersem mérlegelés alá vette azon nagy befolyást, melyet a közraktári ügynek fejlesztésére nézve a közlekedési vállalatok gyakorolhatnának és a hol tehát a gazdasági egyletek által kezdeményezendő intézkedések a vasuti közegek közreműködése által hathatós támogatást nyerhetnének. — Ugyancsak foglalkozt az nagygyűlés a rinfuzsa-szállítás, valamint a gabona-osztályozás kérdésével is, továbbá azaz is, hogy az országban újabb építendő közraktárak az elevátor-rendszer szerint építessenek. — Az ezekre vonatkozó határozatok a közgyűlés a következőleg szövegezte:

1. Hasson oda a nagygyűlés, hogy a kereskedelmi miniszter ur Ö Nagyméltóságához átirat intézessék, miszerint a gazdasági egyesületek által kezdeményezett, vagy kezdeményezendő vasuti hírdmények, kézi-raktárak és minta-csarnokok kiűzésére, illetőleg felállítására az engedélyt megadja és átadásra az állomások tisztikarát, hogy az egyesületeket mérálás vizsgálatában részesítse, ugyancsak kéréssek fel a kereskedelmi miniszter ur arra, hogy a vasuti közegek és a termelői közönség közt lévő kizgazdasági közreműködés a vasuti közegek nagyobb kereskedelmi ténykedése által elősegítessék. 2. Hasson oda a nagygyűlés, hogy a rinfuzsa-szállítás a lehető legnagyobb mérvben vitessék keresztül. 3. Minden lehető legyen meg, hogy az őnzec-szisztema helyett a gabona-osztályozás vitessék keresztül Magyarországon. 4. Hasson oda, hogy mihiely ez megtörtént, az országban újabb építendő közraktárak helyett elevátorok építessenek, hasson pedig az által, hogy eszközöljön ki minden újabb elevátornak egy kétszer oly hosszú adómentességét, mint azl egy egyszerű gabonaraktár igényelhetné.

Midőn a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek végrehajtó bizottsága ezen határozatokat Nagyméltóságodhoz felterjeszteni látokodik, szükségesnek tartja, hogy ezen kérdéseket részletben kidolgozva juttassa Nagyméltóságod elé, miert is kívánatosnak véli, hogy Nagyméltóságod kiküldendő közegeivel érintkezhetné a végböl, hogy az egyes kívánalmakat részletessze.

A végrehajtó-bizottság a maga részéről Széchenyi Imre gróf, Rakovszky István, Ordódy Lajos és Miklós Ödön tagokat fogja kiküldeni, de óhajlanó volna, ha Nagyméltóságod is kegyeskednék közlekedési és kereskedelmi szakértőket kiküldeni, kik ezen bizottsággal egyetértőleg a nagygyűlés által hozott határozatokat részletesen kifejténék és megbeszénék, hogy ize ezek alapján egy füzetes felterjesztést intézessünk Nagyméltóságodhoz. Egyelőre

Grenzen geleistet werden. Von der Leistung dieser Kaution können öffentliche Körperschaften befreit werden. Handelt es sich um ein öffentliches Freilager, so hat der Inhaber des Lagerhauses die für die erforderlich gewesene gefällsamtliche Ueberwachung aufzulassen, von der Finanz-Verwaltung von Jahr zu Jahr detaillirt bekannt zu gebenden Kosten der Finanzverwaltung rückzuverzeihen«.

§ 12. »Es ist der Unternehmung öffentlicher Lagerhäuser bei sonstigen Verluste der Concession untersagt, mit Waaren, welche nach ihrer Gattung zur Aufnahme in die Lagerhäuser geeignet wären, für eigene oder fremde Rechnung Handel treiben, sowie im eigenen Lagerhause eingelagerte Waaren für eigene oder fremde Rechnung zu beehren«.

Diese Lösung ist — wie es die Erfahrungen der kurzen Zeit des Bestandes dieser Verfügung beweisen — eine derartige, welche die Verbreitung der landwirthschaftlichen Lagerhäuser wesentlich fördert. Aus all diesen Ursachen hat die Generalversammlung beschlossen, Ew. Excellenz zu bitten, das Handelsgesetz durch eine Novelle ergänzen zu lassen, deren Zweck die Aufnahme gleicher Verfügungen wie sie in den §§ 3. und 12. des österreichischen Lagerhaus-Gesetzes enthalten sind, sein soll.

Die Generalversammlung der in Verband getretenen landwirthschaftlichen Vereine hat auch einen grossen Einfluss in Erwägung gezogen, welchen die Verkehrsanstalten auf die Entwicklung des Lagerhauswesens ausüben könnten und durch die seitens der landwirthschaftlichen Vereine zu intirendenden Verfügungen auch durch die Bahnorgane wesentliche Unterstützung finden würden.

Die Generalversammlung hat sich auch mit der Verfrachtung alla rinfusa, wie auch mit der Frage der Classification des Getreides beschäftigt, ferner damit, dass die im Lande neu zu errichtenden Lagerhäuser nach dem Elevator-System erlaubt werden sollten.

Die hierauf bezüglichen Beschlüsse der Generalversammlung lauten folgendermassen:

1. Die Generalversammlung möge dahin wirken, dass an Seine Excellenz dem Herrn Handelsminister eine Eingabe gerichtet wird des Inhaltes, Se. Excellenz möge zur Errichtung beziehungsweise Affilirung der durch die landwirthschaftlichen Vereine intirenden oder zu intirenden Bahnhofs-Ankündigungen, Hand-Magazine und Musterhallen, die Lizenz ertheilen und das Beamten-corps anweisen, die Vereine moralisch zu unterstützen; auch soll Se. Excellenz ersucht werden, die Zusammenwirkung der Bahnorgane mit den Produzenten durch die regere commercielle Thätigkeit der Bahnorgane fördern zu wollen.

2. Die Generalversammlung wolle dahin wirken, dass die Verfrachtung alla rinfusa in der möglichst grössten Ausdehnung betrieben wird.

3. Die Generalversammlung wolle alles aufbieten, dass statt des Usance-Systems die *Getreide-Classification* durchgeführt wird.

4. Wenn dies geschehen ist, wolle die Generalversammlung dahin wirken, dass statt den im Lande neu zu erbauenden Lagerhäusern überall Elevator gebaut werden und zwar dadurch, dass sie für letztere eine *doppelt* so lange *Steuerfreiheit* erwirkt, als es ein einfaches Getreidelager beanspruchen kann.

Indem das Executiv-Comité der in Verband getretenen landwirthschaftlichen Vereine Ew. Excellenz diese Vorlage unterbreitet, erachtet das Comité es für notwendig, dass diese Fragen detaillirt ausgearbeitet zu den Händen Ew. Excellenz gelangen, und hält es für verbindenswerth, dass es mit den Organen Ew. Excellenz in Verbindung trete, damit es seine Wünsche präcisiren könnte.

Das Executiv-Comité entsendet seinerseits die Herren: Graf Emanuel Széchenyi, Stefan Rakovszky, Ludwig Ordódy und Edmund Miklós; es wäre jedoch zu wünschen, dass auch Ew. Excellenz Communications- und *commercielle Fachleute* entsenden möge, welche in Vereine mit obigem Comité die Bestimmungen

tehát, midőn tiszteletjesen bejelentjük a nagygyűlésnek a közrakárak kérdésében hozott megállapodásait, arra kérjük Nagygyűlést, hogy az idézett 4. pontban foglalt határozatok együttes kidolgozására szakközvegyeket kiküldeni és azokat nekem megnevezni kegyeskedjék. Midőn a szövetség lépett gazdasági egyesületek nagygyűlésének tárgyait, valamint a „Gazdasági Lapok” azon számát, melyben a nagygyűlésnek ezekre vonatkozó tárgyalásai körülményesen ismertetve vannak, tisztelettel mellékelni szerencsém van, fogadja Nagygyűléstől kiváló tisztelettel kitüntetést. Budapest, 1889. december 6-án. A szövetségbe lépett gazdasági egyesületek végrehajtó-bizottsága nevében: Gróf Dessewffy Aurel s. k., elnök. Ordódy Lajos s. k., biz. elnök.

Éz emlékirat a kereskedelmi miniszter által föbb szaktestületnek is megküldvén vélemény nyilatkozattal végezt, ezek között a budapesti kereskedelmi és iparkamarának valamint Egyesületünknek szakvéleményét tartjuk — a tárgy fontosságára és közérdeklő természetére való tekintettel — alábbiakban közlendőknek.

Budapesti kereskedelmi és iparkamara nyilatkozata így szól:

A felirat kiindulási pontja, mely szerint a közrakтары intézmény tovább fejlődésének legnagyobb akadályai a kereskedelmi törvény 435. szakasza, mely a közrakтары felállítását 500,000 forint alapítke feltételéhez köti, tövédenen alapszik. Az idézett szakasz ugyanis nem azt rendel, hogy a közrakтары vállalkozó tegezes 500,000 forintot, hanem csak azt követeli, hogy igazolja, hogy ekkora tőkével rendelkezik, melytől azután a közrakтарыknak egy feltételezés mint úzében tartására használható. Mint hogy azonban a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek végrehajtó-bizottsága arra kéri Nagygyűléstől, hogy a magyar kereskedelmi törvénybe az osztrak közrakтары törvények 6. és 12. §§-ban foglalt határozatokat felvenni módosítsák, erre vonatkozó véleményünket a következőkben határokozunk Nagygyűléstől közlünk: Az idézett törvény 6. §-a értelmében közrakтарыkat csak engedély alapján szabad építeni, a mi a felállítás nem könnyíti, hanem jelentékenyen előnyösebb. Ennek értelmében a magyar törvény határozottan előnyösebb, mert ennek értelmében közrakтарыkat éppen úgy mint bármily más kereskedelmi vállalatokat a törvényben előírt feltételek mellett külön engedély nélkül is lehet felállítani. A kamara emellegoza nem *pártolhatja* azt, hogy az osztrak törvény erre vonatkozó határozata a magyar törvénybe felvéttessék, mert ez kereskedelmi törvényünkben határozott hanyatlást jelentene. Éppen olyan kevéssé járulhat hozzá a kereskedelmi kamara a kérvényező gazdasági egyesületek ama kívánásához, hogy az alapítandó közrakтарыk részéről kimutatandó alapítke ne állapítsák meg magában a törvényben egyszer s mindenkorra 500,000 forintban, hanem, hogy az esetleges kisebb összeg megállapításával a kormány bírassék meg. Mert az elégtelen alapítke a vállalatot a sikeres működés föltételétől, a közönség bizalmától fosztaná meg s a kibocsátott közrakтары jegyek hitel- és forgalmi képességét csökkentené, mert sem az osztrak-magyar bank, sem más bankintézet nem volna hajlandó oly vállalat jegyeire előlegeket adni, mely elégtelen tőkével nem rendelkezik.

A kamara az osztrak közrakтары törvény 1. §-ában foglalt ama határozatának felvételt sem helyesbéli, mely szerint a vállalat a nála berakított árukra sem adhat előlegeket, mert az előlegadás szorosan a közrakтарыk hatáskörébe tartozik; az előlegadás forgalmi szempontból sem lehet mellőzni, sőt a berakított felekek érdekében áll, hogy az árukra a vállalat is adhasson előlegeket.

A kamara azonban a felirathban kifejezett ama kívánásigot,

der Generalversammlung präzisieren und besprechen würden, damit wir an Ew. Excellenz eine eingehende Eingabe richten könnten.

Indem wir daher vorerst das Uebereinkommen der Generalversammlung in der Lagerhausfrage föhlichst anmelden, bitten wir Ew. Excellenz um Entsendung und Benennung der Fachorgane zur gemeinschaftlichen Ausarbeitung der im Punkte 4 enthaltenen Bestimmungen.

Indem ich die Ehre habe die Gegenstände der Generalversammlung der in Verband getretenen landwirthschaftlichen Vereine, wie auch jene Nummer des „Gazdasági Lapok”, in welchem die hierauf Bezug habenden Verhandlungen ausführlich enthalten sind, beizulegen, genehmigen Ew. Excellenz den Ausdruck meiner besonderen Hochachtung.

Im Namen des Executiv-Comité der in Verband getretenen landwirthschaftlichen Vereine: Graf Aurel Dessewffy m. p., Präses Ludwig Ordódy, m. p.

Diese Denkschrift wurde durch den Handelsminister mehreren Fachcorporationen zwecks Begutachtung, beziehungsweise Relationierung zugesendet und halten wir die hierauf bezüglichen Fachmeinungen der Budapester Handels- und Gewerkekammer, sowie auch unseres Verbandes, mit Rücksicht auf die Wichtigkeit und das Interesse des Gegenstandes, gleichfalls mittheilenswerth.

Die Aeusserung der *Budapester Handels- und Gewerkekammer* lautet folgendermassen:

Der Ausgangspunkt der Eingabe, dass das grösste Hinderniss der Weiterentfaltung der Lagerhäuser §. 435 des Handelsgesetzes sei, welcher die Errichtung an den Erlag eines Capitals von fl. 500,000 bindet, beruht auf einem Irrthum. Der erwähnte Gesetzesparagrah enthält nämlich keine solche Verfügung, dass von Seite des Lager-Unternehmens ein Grundcapital von fl. 500,000 zu erlegen ist, es wird nur der Nachweis eines solchen Capitals gefordert, welches aber sowohl zu Errichtung, wie zum Betriebe des Lagerhauses verwendet werden kann. Nachdem aber das Executiv-Comité der landwirthschaftlichen Vereine Ew. Excellenz bittet, in das ungarische Handelsgesetz die in den §§. 6 und 12 des österreichischen Lagerhausgesetzes enthaltenen Bestimmungen aufzunehmen, erlauben wir uns Ew. Excellenz bezüglich dieser Paragraphen unsere Meinung nachstehend vorzutragen: Im Sinne des §. 5 d. ö. b. H. G. können Lagerhäuser nur auf Grund einer Concession errichtet werden, was die Errichtung nicht erleichtert, sondern wesentlich erschwert. Demgegenüber ist es ein entscheidender Vortheil des ungarischen Gesetzes, dass auf Grund desselben Lagerhäuser ebenso wie irgend welche andere kaufmännische Unternehmungen ohne besondere Concession unter den im Gesetze vorgeschriebenen Bedingungen errichtet werden können. Die Kammer kann sich daher für die Aufnahme dieser Bestimmung des österreichischen Gesetzes in unser Handelsgesetz nicht erklären, weil dies in unserer kaufmännischen Gesetzgebung einen entscheidenden Rückschritt bilden würde. Ebenso wenig kann die Kammer dem Wunsche der hinstellenden landwirthschaftlichen Vereine zustimmen, dass die Höhe des von den zu errichtenden Lagerhäusern auszuweisenden Grundcapitals nicht im Gesetze selbst ein für allemal mit fl. 500,000 festgesetzt werden möge, sondern dass mit der eventuellen mit einem geringeren Betrage zu erfolgenden Feststellung die Regierung betraut werden möge. Denn das ungenügende Grundcapital würde dem Unternehmen die Hauptbedingung erfolgreichen Wirkens, das Vertrauen des Publikums entziehen und würde die Credit- und Umlaufsfähigkeit der ausgesetzten Lagerhauscheine schädigen, weil weder die Oesterreichisch-ungarische Bank, noch andere Bankinstitute auf die Scheine nicht über genügendes Capital verfügenden Unternehmens Vorschuss zu geben geneigt wären.

Auch der Aufnahme jener Bestimmung des §. 12 des österreichischen Lagerhausgesetzes, dass das Unternehmen selbst auf die bei ihm eingelagerten Waaren keinen Vorschuss geben dürfte, kann die Kammer nicht zustimmen, denn die Vorschuss-

hogy az osztrák közraklári törvény 12. §-ának ama határozata, mely szerint a közraktárak sem saját számlájukra sem mások nevében olyan árukkal, melyek a közraktárakra való beraktározásra alkalmatlanok, kereskedelmel nem üzhet, a maga részéről is indokoltnak tartja, mert különben a közraktárak érdekei a beraktározó felek érdekeivel ellentétben előjehetnek, a mi a feleket a raktárak használatától elriasztaná.

A kérvényező gazdasági egyesületek ama kívánását, hogy a vasúti közlegyek és a termelői gazdasági közreműködés a vasúti közlegyek nagyobb kereskedelmi tevékenysége által előmozdítottassék, nevezetesen, hogy a vasúti állomások hivatalnokai arra utasítottassanak, hogy a gazdasági egyesületek által kezdeményezett vagy kezdeményezendő közraktárakat és mintacsarnokokat a vasúti állomásokon állítsák fel és kezeljék, a kamara nem teheti magáévá, főképen annál az oknál fogva nem, mert a vasúti hivatalnokok ilyenül ténykedése a fontos és nagy felelősséggel járó vasúti szolgáltatást befolyásolná, melynek elkísmeretes teljesítése a hivatalnokok teljes figyelmét és egész erejét igénybe veszi.

Ami végül a beadványban kifejezett azt a kívánásot illeti, hogy az alla rinfusa állítás minél nagyobb mértékben megvalósíthatassék, hogy az újonnan építendő közraktárak helyett elevátorok építessenek, azt a kamara nem inkább pártolja, mert az ennek a berendezésnek alakján szolgált harmadik kívánásig, mely szerint az eddig szokásos szokvány-rendszer helyett a buza typirozása fogadtassék el, a kereskedői körök régi kívánását képezi. Az erre vonatkozó törekvések azonban semmiféle eredményre nem vezettek, mert a lauzát a dolgot természeténél fogva csak egyes vidékeken lehetne osztályozni, a melyek terményei az egyenlő időjárási és talajviszonyok következtében bizonyos egységes typut képviselnek. Nálunk azonban az egyes körletek nem termelnek oly nagy mennyiségeket, hogy ezek alapján helyesen osztályozni lehetne. Másrészt pedig az ily irányú törekvés ha mindjárt sikerre való kilátással indult volna is meg, ama mezőgazdák magatartásán szorveked a bajtörtéssel, a kik terményük iránt bizonyos előzetterettel viselkednek s nem engednék meg, hogy nagyobb egységbe belevadjon.

* * *

Az országos magyar malomgyesület részéről a kereskedelmiügyi miniszter ur ó exgia elé terjesztelt szakvélemény következőkben foglalható egybe:

„Nagyméltósági miniszter ur! A folyó évi február hó 12-én kelt 66191.89. sz. nagybeszű átiratra válaszul, az alulírt egyesület részéről tiszteletteljesen hátkodomod jelenteni, hogy a szövetségbe lépett gazdasági egyesületeknek a malomipar érdekei szempontjából véleményezés céljából hozzáink áttelt beadványát készgétel levén támaszkodás tárgyává, ennek alapján nézetünket következőkben van szerencsén Nagyméltóságod elé terjeszteni.

A gazdasági egyesületek érdekeképviselésének azon óhajítása ellen, hogy a magyar kereskedelmi törvény értelmében a közraktárakra vonatkozólag megállapított feltételek novelláris uton és az 1889. évi osztrák közraktári törvény elveinek alkalmazásával megváltoztassanak, és pedig oly értelemben, hogy az 500.000 frtnyi alapítók kintatásának feltétele elegendetlően, elhelyez a közraktárak létesítése osztré- osztré meghatározandó óvadék mellett a kormány engedélyezéséről tétessék függővé, valamint hogy a közraktáraknak ne engedjessék meg, a beraktározott árukkal saját vagy idegen számlára fizeteket kötni, noyszintén hogy azok a saját közraktárakban elhelyezett árukat saját vagy idegen számlára előlegez ne adhassanak — a malomipar érdekeinek szempontjából, aggodalomra nem szolgáltatott ok, amennyiben a közrádgal a gabonakészletek lehetőleg óléso raktározásának ezáltal bír

értheilung gebührt stricte in den Wirkungskreis der Lagerhäuser; sie ist aus dem Verkehrsgeschichtspunkte nicht zu entbehren und es liegt sogar im Interesse der einlagernden Parteien, dass auch die Unternehmung auf die Waaren Vorschüsse geben könne.

Die Kammer hält aber den in der Eingabe ausgesprochenen Wunsch, dass jene Verfügung des §. 12 des österreichischen Lagerhausgesetzes, laut welcher die Lagerhäuser weder für eigene Rechnung, noch im Namen Anderer mit solchen Waaren, welche zur Einlagerung ins Lagerhaus geeignet sind, Handel treiben dürfen, in unser Handelsgesetz aufgenommen werden möge, auch ihrerseits für berechtigt, weil sonst die Interessen der Lagerhäuser, mit denen der einlagernden Parteien leicht in Conflict gerathen können, was diese von der Benützung der Lagerhäuser abschrecken könnte.

Den Wunsch der bittstellenden landwirthschaftlichen Vereine, dass die wirthschaftliche Mitwirkung der Eisenbahnorgane und der Producenten durch grössere kaufmännische Thätigkeit der Eisenbahngarne gefördert werde, namentlich dass die Beamten der Eisenbahnstationen angewiesen werden, die von den landwirthschaftlichen Vereinen mitirriten oder zu mitirritenden Lagerhäuser und Musterhallen an den Bahnhöfen herzustellen und zu manipulieren, kann die Kammer nicht theilen, hauptsächlich aus dem Grunde, weil eine derartige Thätigkeit der Bahnhöfen den wichtigsten und mit grosser Verantwortung verbunden Eisenbahndienst beeinflussen würde, dessen gewissenhafte Durchführung die ganze Aufmerksamkeil und die ganze Arbeitskraft der Beamten in Anspruch nimmt.

Was schliesslich den in der Eingabe zum Ausdruck gebrachten Wunsch betrifft, dass der Transport alla rinfusa in möglichst grossen Maasse durchgeführt werde, dass an Stelle der netz zu erbauenden Lagerhäuser Elevatoren errichtet werden mögen, unterstellt die Kammer denselben umso mehr, weil der die Basis dieser Einrichtung bildende dritte Wunsch, wonach an Stelle des gegenwärtig gebräuchlichen Usance-Systems die Typirung des Weizens durchgeführt werde, einen längst gehegten Wunsch der Geschäftskreise bildet. Die diesbezüglichen Bestrebungen haben indess zu keinem Resultate geführt, weil die Classification der Natur der Sache nach nur nach einzelnen Gegenden geschehen könnte, deren Producte in Folge der gleichförmigen klimatischen und Bodenverhältnisse einen gewissen einheitlichen Typus repräsentiren. Bei uns producirt jedoch jeder District nicht in solchen Quantitäten, dass man auf dieselben eine rationale Classification basiren könnte. Anderswärts würde das diesbezügliche Bestreben, wenn es auch mit Aussicht auf Erfolg versucht worden wäre, an der Haltung der Landwirthliche Schiffbruch leiden, die für ihr Product eine Vorliebe hegen und nicht gewillt sind, dasselbe in einer grösseren Einheit aufgeben zu lassen.

* * *

Die Fachmeinung des Ungarischen Landes-Mühlereverbandes hingegen kann in Folgendem mitgetheilt werden:

„Ex. Excellenz! Der gef. Verband gestattet sich in föll, Erwiederung auf die z. Schrifit vom 12. Febr. 66191.89 ergebenst zu berichten, dass es die behufs Meinungsäusserung vom Standpunkte der Interessen der Mühlindustrie anherzandende Eingabe der in Verband getretenen Landwirthschaftsvereine bereilwillig der Berathung unterzogen hat und beehrt sich das gef. Präsidium auf Grundlage derselben Ex. Excellenz nachfolgende Relation zu unterbreiten.

Der Wunsch der Interessenvertretung des Landesvereines auf Aenderung der durch das ung. Handelsgesetz geschaffenen Bedingungen des Lagerhauswesens in novellarischen Wege und unter Zugrundenaahme der Principien des österr. Lagerhausgesetzes v. J. 1889 in dem Sinne, dass der Nachweis eines Stammkapitales von mindestens einer halben Million erlassen und statt dessen die Concessionierung seitens der Regierung unter der Bedingung einer von Fall zu Fall zu bemessenden Caution ausgesprochen,

központok biztosítása a f-egalom és kereskedelem előmozdítása irányában mindenesetre csak előnyös lenne. A gazdasági érdekegyesületek többi aghajásait, a mint azok a Nagyméltóságod elé terjesztett felirathat kifejezése juttotak, az alutított malomegyesület szintén nem tartja a malomipar érdekeivel ellentétben állónak, és jövelű a vasuti szolgálat közeinek kereskedelmi ténykedését és közreműködését valamint általában minden olyan könnyítést, a melyet Nagyméltóságod a mezőgazdaság lehető fejlesztése érdekében engedélyezni jónak lát, csak megelégedéssel vehetne tudomásul.

Egyazeten szempontból indulva ki, az alutított egyesület a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek által öhajtott alla rinfusa szállítási általános behozatalát határozottan ajánlatosnak tartaná, mert ezen újítás mindenütt, a hol eddig alkalmaztatott, tudottunk teljesen megfelelt, és tekintve az ezáltal elérhető megtakarításokat, jövelű szökökben, a munkakereszkülséget valamint a szállítási apadás tekintetében, ugy a szorosan vett mezőgazdasági valamint az általános közzgazdasági érdekek szempontjából csak ajánlhatónak mondható.

A gabona-osztályozás behozatalára vonatkozólag a gazdasági egyesületek részéről kifejezett kívánságot azonban — bár öszinte készséggel volnának hajlandók egy ez ügyben Nagyméltóságod által egybehívandó szaktanácskozományban résztvenni — Egyesületünk, a mezőgazdaság lejjajátó érdekeinek szempontjából nem tarthatná egyszerűen és föltétlenül támogatónak, mert a gabonaminőségnek termelési vidékek szerinti individualizálása, ugy amint az ez időszert van érvényben, a malomipar körében szerzett tapasztalatok szerint épen a mezőgazdaság legfőbb támaszának és a minőségre irányuló törekvések előmozdítása körüli förgőjének bizonyult, de a malomiparra nézve is, mely a buza-minőségeket mintig belső, ugynevezett őrlési értékük szerint kell hogy megítélje, szintén épen nevezetes föltétlással bír volt. Mind-azáltal az esetre, ha az ugyancsak a mezőgazdasági érdekeképviselet részéről szorgalmazott elevator-rendszer az országban már élethebőttetve lesz, nem tartanok lehetetlennek, hogy a különböző buza-termelési központokon felállítandó elevatorok érdekében az illető termelési vidékeken szokásos buza-minőségek olykép állapíttassanak meg, hogy egyszerűbb osztályoztatásuk elérhető legyen, ez ökből tehát a buza-osztályozás ügyét függőve kell tennünk az elevator-rendszer fejlődésétől, mint a mely ez irányban alapvetőnek mutatkozik.

Habár a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek előterjesztéséből ugy a föntebb érintett reform valamint az elevator-rendszer előmozdítására vonatkozó czélok és szándékok nem vehetők ki teljes világosan, de különben is igen nehéz dotog levén arra a kérdésre nézve határozottan nyilatkozn, hogy melyik berendezés volna a gabonakészletek raktározása czéljából legelőnyösebb és hogy tehát melyik tarthat inkább indokoltan igényt a kormány részéről való nagyobb támogatásra, az alutított egyesület részéről annak a nézetnek mégis kifejezést batorokodom adni, hogy mindendenesetre azt a rendszert kellene minél hathatósabban előmozdítani, a mely a készleteknek legelőnyösebb és legelőnyösebb be- és kirakótározását és kezelését tenné lehetővé, mihézképp a fölteladat az lenne: megállapítani, hogy a közraktárak melyik rendszere szolgáltatott kivált ezen említett tényezőkre való tekintettel túlynyomó öly előnyöket, melyek a közraktári intézmény kifejődéséi biztosíttatnák.

den Lagerhäusern hinwieder jedoch nicht gestattet werden soll, mit den eingelangten Waaren für eigene oder fremde Rechnung Handel zu treiben, sowie im eigenen Lagerhaus eingelangte Waaren für eigene oder fremde Rechnung zu beheimen, verursacht vom Standpunkte der Interessen der Mühlenindustrie *kein Belieben*, indem die Erleichterung der Etablierung von Lagerhäusern, deren *einziger Zweck in der möglichst billigen Lagerung der Getreidevorräthe liegen soll*, den Verkehr und Handel immerhin fördern könnte.

Der gef. Mühlenverband findet auch die übrigen Desiderate der landw. Interessensvertretung, wie dieselben in erwähnter Vorstellung an Ew. Excellenz zum Ausdruck gebracht wurden, mit den Interessen der Mühlenindustrie nicht collidirend und würde die commercielle Mitwirkung der Organe des Eisenbahndienstes nur mit Befriedigung zur Kenntniss nehmen, wie überhaupt alle jene Einrichtungen, welche Ew. Excellenz der Landwirtschaft zur möglichst nachhaltigen Entwicklung angedeihen zu lassen für gut finden.

Aus denselben Standpunkte ausgehend, kann der gef. Verband die seitens der in den Verband getretenen landw. Vereine gewünschte allgemeine Einführung der alla rinfusa Verfrachtung nur als entschieden empfehlenswerth bezeichnen, indem diese Neuerung überall, wo dieselbe adoptirt wurde, sich unseres Wissens bewährt hat und mit Rücksicht auf die hierdurch ermöglichten Ersparnisse an Stöckenmaterial, Arbeitskraftanspruch, wie auch an Calo, sowohl vom Standpunkte der rein landwirtschaftlichen Interessen, als der allgemein volkswirtschaftlichen, nur beifurwortet werden kann.

Den Wunsch der landw. Vereine bezüglich Einführung einer Getreide-Classification, kann jedoch der gef. Verband — bei aller Geneigtheit, an den eventuell durch Ew. Excellenz zu veranlassenden Enqueteberathungen theilzunehmen — im eigenen Interesse der Landwirtschaft glatterweise nicht ohne Weiteres beifurworten, indem gerade die derzeit bestehende Individualisirung der Getreidequalitäten nach Provenienzen nach den Erfahrungen der Mühlenindustrie die Stärke der Landwirtschaft und das bestförende Mittel der Qualitätsbestreibungen derselben war, und auch für die Mülerei, welche die Weizenqualitäten stets nach dem inneren Malbwerthe zu beurtheilen hat, nicht ohne bedeutenden Einfluss war. Nur für den Fall, als das gleichfalls durch die Interessensvertretung der Landwirtschaft erwünschte System der Elevatoren im Lande inaugurirt sein wird, wäre es möglich, für die verschiedenen Weizen-Productions-Centren die in deren Gebieten erzeugten Weizen-Qualitäten derart festzustellen, dass eine einfachere Classification eingeföhrt werden könnte.

Wiewohl aus den Vorstellungen der in Verband getretenen landw. Vereine die Ziele in Bezug auf die obige Reform, wie auch betrefis der Förderung des Elevatorsystemes uns nicht vollkommen klar sind, und es auch überaus schwierig wäre, im Vorhinein die Frage zu erledigen, welche Einrichtung für die Englagerung der Getreidevorräthe vortheilhafter wäre, demnach welche auf eine nachhalligere Förderung seitens der Regierung begründeten Anspruch haben kann, glaubt der gef. Verband dennoch der Ansicht Ausdruck verleihen zu sollen, dass jedenfalls jenes System nachdrücklichste Unterstützung finden sollte, welches die zweckmässigste und billigste Ein- und Auslagerung und Manipulation der Vorräthe zulässt und wäre es demnach die erste Aufgabe, festzustellen, welches System der Lagerhäuser speziell bezüglich dieser Momente überwiegende Vortheile bieten würde.

A malom-részvényvállalatok mérlegösszeállítása.

Egyrészt a végül, hogy a magyar részvény-malmok üzlet-bevezetése, üzletvezetése és ez idei fizet eredményeinek bizonyára nem értek nélkül összehasonlítására alkalmas szolgáltatassunk — habár az ily összehasonlítás a dolg természeténél szerint nem igen tartja igényt feltétlen helyességre, illetőleg az annak alapján esetleg levont következtetések helyességére, másrészt azonban és főként azért, hogy ez ezen vállalatokban elhelyezett nevezetes értékek feletti áttekintést lehetővé tegyék, tehát közvetve felismerhetővé tegyék, hogy e vállalatok minő jelentékeny részeit teszik hazánk nemzeti vagyonának, megkísérteendőnek tartottuk az egyes malmoknak az 1889. évről közzétett mérlegeit összeállítani és ezáltal egyfelre a budapesti részvény-malmok főmérlegét tesz-szük közzé, melyet közelből követni fog a vidéki nevezetes részvény-malmok hasonló összeállításán, megjegyezve még, hogy sajátunkra nem volt módunkban az egyes mérlegekből tájékoztatást nyújtani arról az *érték-forgalomról* is, mely e vállalatok által felhasználott gabona, szén, anyag, munkacsi stb. igénybevétele czimén hozatik létre és mely — helyes statisztikai alapokon való következtetések nyomán — a malomipar kimagasló közgazdasági jelentőségét bizonyára számszerűleg is felvesen igazolhatná. Gondunk lesz azonban rá, hogy az en nyújtott képet alkalmas égi irányban is kiegészíthessük.

A mérleg összeállításához még csak azt jegyezve meg, hogy az egyes mérlegekben rokontermészetű mérleg-címeket az összehasonlítás könnyvéssége végett lehetőleg összevontuk, közül-jük kiabb a *budapesti* részvény-malomvállalatok mérleg-összeállítást következőkben:

Eine Generalbilanz der Mühlen-Actienunternehmungen.

Einerseits um einen gewiss nicht unwillkommenen Vergleich der Geschäftsanlage und Führung und der diesjährigen Geschäftsergebnisse der ungarischen Actien-Mühlen zu ermöglichen, wiewohl ein solcher Vergleich naturgemäss keinen Anspruch auf absolute Richtigkeit beziehungsweise keinen Anspruch auf die Richtigkeit hauptentwerfender Folgerungen erheben kann, andererseits aber und hauptsächlich deshalb, um einen Überblick über die in diesen Unternehmungen befindlichen bedeutenden Werthe zu ermöglichen, also mittheilen zu können, was diesen, welche bemerkenswerthen Theil dieselben vom Nationalvermögen des Landes ausmachen, haben wir den Versuch gemacht, uns den Bilanzen der einzelnen Mühlen pro 1889 einen Generalanweis zusammenzustellen und bringen hiemit — vorerst über die Budapest Mühlen, welchen demnächst auch die Provinzmühlen folgen sollen — diese Zusammenstellung nachstehend zum Abdruck, wobei wir bemerken, dass es uns leider nicht möglich war, auch eine Grundlage zur Orientierung darüber zur gewinnen, welchen *Verkehr* diese Unternehmungen an vermalenen Getreide-, Kohle-, Materialen- und Arbeitskraft-Verbrauch etc. jährlich zu Stande bringen und welcher — auf Grund richtiger statistischer Folgerungen — gewiss auch ziffermässig die hervorragende volkswirtschaftliche Bedeutung der Mühlenindustrie Ungarns glänzend beweisen könnte. Wir werden jedoch Sorge tragen, das nun begonnene Bild auch nach dieser Richtung hin zu ergänzen.

Zu der Generalbilanz haben wir nur noch zu bemerken, dass wir die Positionen verwandter Natur der einzelnen Bilanzen zum zwecks leichteren Vergleiches möglichst zusammengefasst haben und lassen nun vorerst die Bilanz-Zusammenstellung der *Budapest Mühlen-Actien-Unternehmungen* folgen:

Vagyon — Activa

	Budapesti malmok — Budapest Mühlen										Együtt Totale			
	Malmok és szőlők Pester Müller und Bäcker	Concordia	Lajza Louisa	Hengermalom Walmühle	Első Budapesti Öfen-Pester	Pannónia Pannónia	Erszabet Elisabeth	Victoria Victoria	M. alt. hitelh. egyes. — Ver. Ungarn, der U. a. Creditb.					
1 Laképületek számlája (ingatl. is) Wohngebäude-Co. (Real-Co.)	25880	—	42500	—	31867/65	37985	—	259115/40	20000	—	25830	25000	1500	483177/45
2 Gyártelep száml. (épület-számla) Fabrik-Anl. Co. (auch Bau-Co.)	942678/23	1183591/37	584579/61	332356/21	893300/53	1010611/90	948709/94	829308/9	5101356/50	7726596/34				
3 Eszközök számlája Requisition-Conto	200	—	7851/17	1300	—	10206/21	24493/76	5446/89	5214/32	61020/35	3377	—	—	61020/35
4 Kocsik (szerkezet) számlája Fuhrwerks-Co. (auch F.-Regie-C.)	6664/97	—	—	—	—	9881/80	9458/45	1878/03	1500	—	—	—	—	29413/25
5 Biztosítási számla Assurances-Conto	53800	—	41522/33	31956/49	53375	62797/04	41585/07	10772/64	2285/78	43408/34	341501/69			
6 Buza és élelmények számlája Weizen- u. Mahlproducten-Co.	868133/58	1041124/46	579181/92	89268/47	761341/90	692640/90	527576	—	854838/28	803516/18	6931050/79			
7 Zsák-számla Sacke-Conto	81781/29	40181/04	29808/94	37645/17	67150/31	27886/39	37215/76	31735/27	18963/70	299368/87				
8 Szén-számla Kohlen-Conto	793/80	—	367/62	357/33	—	—	—	—	5266	837	1969/3	—	—	8590/78
9 Penzár-számla Cassa-Conto	41697/38	24653/93	323084/19	10248/65	18537/92	33976/22	21817/87	38401/24	17187/58	530204/97				
10 Értékpapírok számlája Effecten-Conto	26/8/37	—	1496/59	92886/58	23182/82	212634/25	—	—	—	280	333088/82			
11 Valto (kalföldi is) számla Remissen (auch Bussen-Conto)	10419/68	—	—	26250/37	91776/37	12641/92	85052/23	36266/67	3277/23	260860/47				
12 Bankkötvetések számlája Bankguthaben	7784/15	—	—	263137/43	—	185696	256597/43	—	—	—	148366/86			
13 Vezérs adósk számlája Div. Debit. (auch Zins. Nachn.)	327750/52	51286/21	243365/51	45392/96	730272/23	658183/36	521477/41	567613/2	538162/33	4737713/65				
14 Anyagszámla Materialien-Conto	—	11675/99	6680/91	11592/18	28763/45	17675/85	11672/13	5233/22	2883/90	96077/43				
15 Biztosítékok számlája Caution-Effecten-Conto	—	—	—	—	12583/72	—	—	—	11135/75	23719/47				
16 Vállalatokhoz nyugdíj-pénztárhoz Werthe-C. d. Beam.-Versorg.-C.	—	—	—	—	—	—	—	—	24993/29	24993/29				
	3076852/82	2006060/49	2013087/84	2118998/89	2983387/35	2927947/20	2448883/05	2400765/28	2468561/79	23371044/68				

Teher — Passiva

	Budapesti malmok — Budapesti Mühlen										Együtt Totale
	Molnárok és szőlők Pester Mühlen und Bäckerei	Concordia	Lajza Louisa	Hengermalom Walzenmühle	Első budapesti Erste Ofen-Pester	Pannónia Panonia	Erzsébet Elisabeth	Victoria Victoria	M. ált. hitél-egyes. — Ver. Dampf- u. der U. a. Gesellb.		
1 Részvénytársaság száma Act-Capit-Conto (Betriebsfond)	900000	1150000	560000	1000000	1500000	1220000	900000	360000	—	—	7590000
2 Tartalékajánlatszámok Reserverfond-Conto	470561 50	150000	311413 64	200000	238171 72	283355 40	400000	240005	—	383490 93	2686997 19
3 Törlesztési száma Amortisationsfond-Conto	350000	400000	203824 99	30000	246981 07	249005 91	328316 87	86051 89	—	—	3283168 73
4 Segélyezési száma Unterstützungsfond-Conto	18722	—	—	10000	63069 09	—	32200 60	374 39	—	—	124366 08
5 Nyugdíj száma Elfogadásványok	36620	—	—	—	—	24600	24993 29	38990 69	—	—	125203 98
6 Elfogadásványok Acceptationsfond-Conto	1099004	1060773 20	879127 30	775802 30	691768 75	1033833 13	488590 21	920037 78	604993	—	7583931 42
7 Munkások hitelvételei Arbeiter-Cautionen-Conto	308 90	—	—	—	180 55	—	—	—	—	85	488 55
8 Munkások betegsegélyező-alapja Krankenfond der Arbeiter	3353	427 26	—	6000	—	—	—	5125 82	—	—	14906 44
9 Osztalék-alap Dividenten-Conto	1211 36	80	480	892 50	300	90	660	112	—	—	3825 50
10 Különféle hitelvételek Diversi Creditoren	32836 53	111179 17	14318 19	59759 44	112374 09	106417 30	135409 58	282060 91	1412622	—	2266977 52
11 Adó száma Steuer-Conto	26011 67	—	—	—	—	—	—	—	—	28	26011 67
12 Jutalék száma Tantien-Conto	16732 57	1600	—	—	—	—	24331 06	—	—	—	43063 63
13 Általános tételek Transitorisches Conto	—	—	—	12449 34	—	—	—	34810	—	73	47259 34
14 Biztosítékok számlája Cautionen-Conto	—	—	—	8710 55	—	—	—	—	—	—	8710 55
15 Elsőségi hitelvételek számlája Prioritäts-Obligations-Conto	—	—	—	—	—	—	360000	—	—	—	360000
16 Elsőségi osztalékok számlája Prioritäts-Obligat.-Dividenten	—	—	—	—	—	—	7447 50	—	—	—	7447 50
17 Vesztési- és nyereség számla Verlust- und Gewinn-Conto	121491 29	2000 86	44624 72	15384 73	1306542 08	10645 46	150388 44	65749 27	57354	—	597874 58
	3076852 82	2900600 49	2013087 84	2118998 86	2983087 36	2927207 20	2484881 05	2400765 28	248961 79	—	23471044 68

MŰSZAKI APRÓSÁGOK.

Malomipari gépek kiállítása Bécsben
1890-ben. Milyen az 1890-iki bécsi mező- és erdőgazdasági kiállítás összbizottsága utolsó ülésén azt határozta, hogy a nemzetközi malomipari gépkiallításnak 400 négyzetméternél nagyobb helyet nem bocsájthat rendelkezésére, a szakbizottság előzetes határozata szerint, a rendelkezésre bocsajtott hely egyetlen nem lévén elegendő, a tervezett nemzetközi malomipari kiállítás az osztrák molnárok egyesületének és a bécsi gabona- és lisztbizottságok vezetése alatt 1890-ben nem fog megtartani, s a bizottság ezennel befeljezi működését. Azon kiállítás, a kik bejelentésüket meghívásuk alapján a es. k. mezőgazdasági egyesületnek Bécsbe küldötték, azt visszavonultatják s a belizetett helypenzt visszakaphatják, vagy pedig tárgyukat a mezőgazdasági gépek általános kiállításához eszathatják. Bécs, 1890. március 1-én. A szakbizottság nevében: Pappenheim s. k.

Javitott lisztválasztó-gép. A Greenwood és Batley cég Leedsben, mint a Liverpooli osztrák-magyar füzöknél decemberi tudósításán közli: központú lisztválasztó-gépet állított elő, melyet Albion-nak nevezett el. E gép sokkal tökéletesebb az eddig használtalban levőknél s azért megérdemli, hogy részletesen ismertesük. Az elv, mely szerint az ily központú lisztválasztó gépeket készítedék, az volt, hogy a liszt minél gyorsabban hajtassák át a szitán, a melyekhez igen finom selym-nyel használták, hogy a korpa stb. részek visszamaradjanak. Ehhez azonban nagy előválasztó terület kell, mely a liszt minőségét romlja. Ezzel az új géppel ezek a hátrányok nemszöknek meg. Az úgynevezett átlék két részből állnak, külsőből és belsőből.

TECHNISCHE MISCELLEN.

Die Müllereimaschinen-Ausstellung in

Wien 1890. Nachdem das Generalkomitee der land- und forstwirtschaftlichen Ausstellung in Wien 1890 in seiner letzten Sitzung den Beschluss fasste, der internationalen Müllereimaschinen-Ausstellung keinen grösseren Raum als 400 Quadratmeter zur Verfügung zu stellen, so findet nach dem vorhergegangenen Beschluss des Spezialkomitees, da der zur Verfügung gestellte Raum absolut nicht hinreicht, die geplante internationale Müllereimaschinen-Ausstellung unter Leitung des Verbandes österreichischer Müller und der Wiener Frucht- und Mehlbäuer im Jahre 1890 nicht statt, und beendet das Komitee hiermit seine Thätigkeit. Jene Aussteller, welche ihre Anmeldung auf Grund unserer Einladung an die k. k. Landwirtschafts-Gesellschaft in Wien gesendet haben, können dieselbe zurückziehen und die bezahlte Platzmiethe retournirt erhalten, oder ihre Objekte der allgemeinen Ausstellung landwirtschaftlicher Maschinen anreihen. Wien, den 1. März 1890. Für das Spezialkomitee: Pappenheim m. p.

Verbesserte Mehl-Aufbereitungsmaschine. Die Firma Greenwood and Batley in Leeds hat — wie der österreich. General-Consul in Liverpool in seinem December-Berichte mittheilt — eine centrifugale Mehl-Aufbereitungsmaschine hergestellt, welche unter dem Namen „Albion“ genannt, die viele Verbesserungen aufweist und näher Beschreibung verdient. Das Princip, nach welchem solche Centrifugal-Aufbereitungsmaschinen seither erdacht wurden, war, das Mehl so rasch wie möglich durch die Siebmänschen zu treiben und hierzu sehr feine Siebe zu benutzen, um kleine u. s. w. Bestand-

utóbbiak simák, a külsők parabolikus alakúak és úgy meg vannak erősítve, hogy a lisztet és a korpakalkitreszeket az oldalról lefelé és a középhez dobják, hal a középső síma útók a selymen felületét mintegy 3-4 hüvelyknyit távolabbra vannak, úgy hogy elválasztanak, a nélkül, hogy a selymet érintenék. A légüzam, mely a síma útók e mozgása következtében keletkezik, a lisztet lassan a selymen állítja. A hengerben keringő légüzam következtében a liszt és korpakalkitresz folyton egyensúlyt elen dolnak, mindegyike előbb a lejtőt teljesen megtisztul és így nagyobb liszt mennyiség keletkezik. Eddig igen finom csomójú selymet kellett használni, hogy tisztáltságok keresztül ne menjenek rajta. Az Albion-gépnél durva selymet lehet használni, mely hosszabb ideig tart és mégis finom lisztet állít elő. A longer farkvégén öt nyílvas van, melyek nagyságát a használandó anyagának megfelelően lehet szabályozni. Ez a berendezés arra való, hogy a levegőnek a farkvégén való benyomulását megakadályozza, úgy hogy az útók által előidézett légüzamnak az oldalon kell elvonulnia, s ez által a gép nyírt tartva azt és a liszt elválasztása biztosított. Az ily módon előidézett liszt, mint a gőmzárlás jeleni, szakértők állítása szerint állítólag jobb, mint az, melyet az eddigi nézők előidéztek, s a gép munkaképessége is sokkal nagyobb.

Hogy a bór jószágát föle- a hajtószíjaknál megvizsgálhassuk, a »Revue industrielle« a következő eljárását ajánlja: a bóról egy kis darabot levágva, azt ezetbe tesszük; ha a bór jól ki van eszeve, csak egy kicsit sötétbő lesz a színe, ha azonban a bór nines tanminimálkétesen impregnált, akkor rostjai rövid idő alatt nemesség meggúznak s lassankint az egész bőrdrabokba szelatinzerű anyaggyá változik.

KERESKEDELEM ÉS FORGALOM.

A gabonavámok jövőide Németországban. A német gabonavámok 1889-ik évi pénzügyi eredményét a nemrég közzétett német kereskedelmi statisztika előzetes áttekintése alapján hozzávéteket ki lehet számítani; nemcsak az összes előző évek eredményét haladta meg, hanem a birodalmi költségvetés számára előtöltött előirányzatot is nagyon meghaladta. A bevétel és vámtétt:

	1889	Bevétel	Vámösszeg
Buza		3,714,588 mm.	18,722,790 márká
Rozs		7,480,646	37,403,230 »
Árp		2,577,360	10,309,440 »
Árpa		6,309,118	14,195,515 »
Hüvelyesek		652,843	1,935,686 »
Tengeri		3,146,097	6,292,194 »
Repeze		524,856	1,049,712 »
Más gabonafélék, magvak stb.		875,391	1,616,392 »
Malátá		809,291	3,257,164 »
Összesen		26,121,360 mm.	94,182,123 márká

E szerint látható, melynél a malomok vámonmentes raklárai számára felvett bevétel nemességük számításán kívül hagyták, s a tarateltételek függő esekély változások figyelembe nem vételtek, kitűnik, hogy az e cikkekből befolyt vámjövedelem az 1889-iki naptári évben az előző évhez képest 60 százalékkal emelkedett, s az 1887-ik évhez képest majdnem megkétszereződött, mert a vámköteles bevételből befolyt 1888-ban 587 millió márká 1887-ben 487 millió márká. A birodalmi gyűlés költségvetési bizottsága elé terjesztett kimutatások szerint a legfontosabb telekeltők (buza, rozs, zab, lataká, hüvelyesek, árpa, tengeri, malátá) az 1889-90-ik költségvetési évre elől volt irányozva 60 millió márká, holott ugyanezen cikkeket után az 1889-ik naptári évben tényleg kereszében 93 millió márká folyt be, s ninthogy a től negyvel. január—március, ezen az arányon aligba fog nagyot változtatni, úgy

theile zurückzubalten. Dazu gehört eine grosse Aufbereitefläche, wodurch die Qualität des Mehles leidet. Bei dieser neuen Maschine werden solche Nachteile vermieden. Die sogenannten Schläger bestehen aus zwei Sätzen, äusseren und inneren, welche letztere flach sind; die äusseren sind parabolisch geformt und so befestigt, dass sie das Mehl und die Kleien-Bestandtheile von der Seite abwärts und nach der Mitte werfen, wo die inneren flachen Schläger circa 3 bis 4 Zoll von der Oberfläche der Seite entfernt sind, so dass sie scheiden, ohne die Seite zu berühren. Der Luftzug, der durch die Bewegung der flachen Schläger entsteht, treibt das Mehl langsam durch die Seite, in Folge dessen im Cylinder kreisenden Luftzug werden die Mehl- und Kleienteile beständig gegeneinander geworfen, wodurch ersteres vollkommen von den Hülsen befreit und ein grösserer Ertrag erzielt wird. Bis hier war es nöthig, Seite mit sehr feinem Maschen zu verwenden, um zu verhindern, dass Verunreinigungen durch die Seite gehen. Bei der Albion-Maschine kann man aber grobe Seide anwenden, die längere Zeit hält und doch ein sehr feines Mehl ergibt. Am Schwanzende des Cylinders sind fünf Oefnungen angebracht, deren Grösse je nach dem zu benutzenden Materiale geregelt werden kann. Diese Einrichtung vermeidet den Zutritt der Luft durch das Schwanzende der Maschine, so dass der durch die Schläger erzeugte Luftzug durch die Seite gehen muss, die Maschine öfen gehalten und die Aufbereitung des Mehles gesichert wird. Das auf diese Weise erzeugte Mehl soll, wie das General-Consulat berichtet, nach der Aeusserung Sachverständiger besser als das nach dem bisherigen Verfahren gewonnene und ausserdem die Leistungsfähigkeit der Maschine eine viel grössere sein.

Um die Güte des Leders, namentlich bei Treibriemen zu prüfen, wird in der »Revue industrielle« folgendes Verfahren vorgeschlagen. Ein kleiner Abschnitt des Leders wird in Essig gelegt; wenn das Leder vollkommen verflüssigt ist, verändert sich nur die Farbe desselben in eine etwas dunklere; ist jedoch das Leder nicht vollkommen mit Tannin imprägnirt, so schwellen die Fasern in kurzer Zeit stark an, und nach und nach verwandelt sich das ganze Lederstückchen in eine gelatinöse Masse.

HANDEL UND VERKEHR.

Der Ertrag der Getreidezölle in Deutschland. Der finanzielle Ertrag der deutschen Getreidezölle im Jahre 1889 lässt sich nach der kürzlich veröffentlichten vorläufigen Uebersicht der deutschen Handelsstatistik für das vergangene Jahr berechnen; or hat nicht allein die Ergebnisse aller früheren Jahre überholt, sondern auch das für das Reichsbudget aufgestellte Präliminar weit übertroffen. Es umfassten die Einfuhr und der Zoll:

	1889	Einfuhr	Zollbetrag
Weizen		3,744,598 q	18,722,790 M.
Roggen		7,480,646 »	37,403,230 »
Hafer		2,577,360 »	10,309,440 »
Gerste		6,309,118 »	14,195,515 »
Hülsenfrüchte		652,843 »	1,935,686 »
Mais		3,146,097 »	6,292,194 »
Reps		524,856 »	1,049,712 »
Andere Getreidearten, Sämereien etc.		875,391 »	1,616,392 »
Malz		809,291 »	3,257,164 »
Zusammen		26,121,360 q	94,182,123 M.

Diese Berechnung, bei welcher die auf zollfreie Mühlenglätter genommenen Einfuhrmengen ausser Ansatz gebracht und die durch die Tarassätze bedingten geringen Aenderungen nicht berücksichtigt sind, ergibt, dass im Kalenderjahr 1889 die Einnahme aus diesen Artikeln sich gegen das Vorjahr um 60% erhöht, gegen 1887 sogar nahezu verdoppelt hat; dem der aus der zollpflichtigen Einfuhr berechnete Zollbetrag stellte sich für 1888 auf 587 Mill. M., für 1887 auf 481 Mill. M. Veranschlagt wurden ist nach den in der Budget-Commission des Reichstags vorgelegten Uebersichten der Ertrag aus den wichtigsten Posten (Weizen, Roggen, Hafer, Buchweizen, Hülsenfrüchte, Gerste, Mais, Malz) für das Etatsjahr 1889—90 auf rund 60 Mill. M., während auf dieselben Artikel im Kalenderjahr 1889 rund 93 Mill. M. Ertrag entfallen sind, und da das Winterverlejahr Januar bis März an diesen Verhältnissen kaum etwas ändern dürfte, so wird der wirkliche

az utolsó évnek gabonaványjövendelme az előirányzatot mintegy 55 százalékkal fogja meghaladni.

Hogy a gabonavámok jövendolmenek e nagymértű emelkedése főképp a mult évi rossz hazai termésnek és az ennek következtében szükségesé váll nagyobb gabonabezaratának tulajdonítandó, azt nem szükséges bővebben bizonyítani. A birodalmi pénzügyi kormány és az egyes államok pénzügyi kormányai most igen kedvezőellen hazai termésnek érkevelé, mely szükségesé teszi, hogy külföldi nagymennyiségű vámköteles gabona bevessék. Az államnak ellenben az agráriusok érdeke áll szemben; mely annál kedvezőbb viszonyok közt van, minél inkább fedezheti Németország szükségletét a saját termésével s minél inkább nékülözheti a külföldi bevitt. Hogy mily esztelenység az, midőn a gabonatermelők javára az összes fogyasztásra kerülő gabonát megvámolják, azt a különben homogen érdekeknek mostani eltérése eléggé bizonyítja. Ha a külföldi bevitt helyét egy jó esztendőben néhány millió m. nem gabona foglalja el, akkor a vámnak által előidézett ármelekedés az államnak semmi haszna, hanem ez mint a fogyasztók által fizetett adó közvetlenül a termelők zsebébe folyk.

Portugália bevittl vámját illetőleg a V. Z.-nak Lisszabonból írják: A kenyér drágítása ellen megindult általános mozgalom ellenben egyrészt, s tekintettel a malomipar válságos helyzetére másrészt, a kormány az eredeti alakjában ugyszólvén bevittl titallommal egyenlő gabonavámunk további könyösítésre határozta el magát, Miután a február 27-én kelt rendelettel, mint annak idején közöltük, a külföldi zab bevittl vámját 20 reitől 16 reire leszállította, de oly feltétellel, hogy a bevittl engedély annak igazolásától tette függővé, hogy kétszer annyi helyföldi gabona vezetett, illetőleg örököltet meg, egy e hó 13-án kelt rendelettel ezt az utolsó feltételt is ideiglenesen megszüntette. A portugáliai malmok ez évi augusztus 31-ig külföldi gabonát 16 reit vám mellett *közdítlen* importálhatnak. De hogy a malmok hosszú időre elegendő tömeggel el ne lássák magukat, a hazai mezőgazdaság érdekében megóvása végett s tekintettel a közlekedő új aratásra, elhatározták, hogy augusztus 31-én *hivatolatan megdőltyik* a malmok *liszt-készletét*. Az ősszeírás alkalmával tallál készletekben a malmok csak annyit beseálhatnak akadálytalanul a forgalomba, a nemyit normális üzem mellett egy hónap alatt elődőltyhatnak. A fölszöveg, illetőleg újonnan elődőltyandó lisztmennyiség forgalomba beseálása aztán ismét a kétszer annyi hazai gabona vásárlásától, illetőleg megőrlésétől lesz függővé tőve és pedig oly arányban, hogy külföldi zabuzól elődőltyított 100 kg. lisztre 200 kg. hazai gabona essék.

Az Elbe-Weser-esatorna építése részvényekre.

A nyugat-német folyó- és esatornatársulatnak a napokban Bremenben tartott gyűlésén Meier H. H. konzul a nevezett esatornának részvényekre való építését ajánlotta. Kijellette, hogy a esatornát saját erejűkből a kormány támogatása nélkül részvényfűrészség úfnj is építhetik és föntarthatják. Első pillanatra ez ugyan melőznek látszik, de az angol esatornák történetéből bebizonyíthatjuk, hogy a esatornák kifizetik magukat. Az 50-es éveken a vasutak ott csak 4 százalékol, a esatornák 16 százalékol jövendelmeztek. Most a esatornákra nézve a viszonyok igen kedvezők, hogy nuda a Liverpool és Manchester közti közlekedési vonatok a forgalmat eléggé kifizetik, e két város mégis esatornával kötik össze. Ha a részvényfűrészség érdekében megindult mozgalom elég szívdér gyökeret vert, akkor a miniszter intézkedni fog, hogy a terv előnyét az államnak biztosítsa. — A kérdés csak az, hogy honnan teremtsük a pénzt, de hiszen annyi pénzt szerettek már rossz vállalatok számára, hogy egy jó ügynek is sikerülmi fog megszerezni. Szóló határozatlan hang-

Ertrag der Getreidezölle im letzten Jahre dem Voraussehlag von ca 55% überholt haben.

Dass diese starke Steigerung der Einnahme aus den Getreidezölle im Wesentlichen auf den ungünstigen Ausfall der heimischen Ernte und die dadurch veranlassten Mehrbezüge ausländischen Getreides zurückzuführen ist, bedarf keiner ausführlichen Darlegung. Die Reichs-Finanzverwaltung und die Finanzverwaltungen der Einzelstaaten sind daher gegenwärtig an einem recht ungünstigen Ausfall der heimischen Ernte, welche starke Bezüge zölplichtigen Getreides vom Auslande nötig macht, interessiert. Dem Staate dagegen steht das Interesse der Agrarier gegenüber, welches um so besser führt, je mehr der Bedarf Deutschlands durch den Ertrag der eigenen Ernte gedeckt und die Einfuhr vom Auslande entbehrlich wird. Das Unsinige der Besteuerung des gesamten Getreideconsums zu Gunsten der Getreideproduzenten tritt recht überdeutlich in diesem Wilderstreite soz hochgenet Interessen zu Tage. Treten an die Stelle fremder Einfuhr in einem guten Jahre einige Millionen q deutschen Getreides, so kommt die durch die Zölle bewirkte Preiserrhöhung nicht mehr den Staats-rassen zu Gute, sondern fließt als eine Besteuerung der Consumenten einfach in die Taschen der Produzenten.

Den Einfuhrzölle in Portugal betreffend wird

der V. Z. aus Lissabon geschrieben: Gegenüber der allgemeinen Agitation gegen die Brodvertheuerung einerseits und angesichts der bedrängten Lage der Mühlenindustrie andererseits hat sich die Regierung zu einer weiteren Erleichterung des in seiner ursprünglichen Gestalt nahezu einen Einfuhrverbot gleichkommenden Getreidezöllesgesetzes veranlasst. Nachdem bereits durch Erlass vom 27. Februar, wie wir s. Z. mittheilten, der Einfuhrzölle auf ausländischen Weizen von 20 auf 15 Reits pro Kg herabgesetzt worden war, aber auf Aufrechterhaltung der Bestimmung, welche die Erlaubnis zur Einfuhr an den Nachweis des Ankaufs bezog, die Veranlassung des doppelten Quantum inländischen Getreides knüpfte, wurde jetzt durch Erlass vom 13. d. M. auch diese letztere Bestimmung zeitweilig ausser Kraft gesetzt. Die Einfuhr von Weizen zu dem Zollsatz von 16 Reits pro Kg. ist demnach den Mühlen bis 31. August c. *unbeschränkt* gestattet. Um jedoch einer Massenversorgung der Mühlen auf lange Zeit hinaus vorzubeugen, ist zum Schutze der heimischen Landwirtschaft und mit Rücksicht auf die bevorstehende neue Ernte die Bestimmung angenommen, dass am 31. August eine amtliche *Aufnahme der vorhandenen Mehlbestände* in den Mühlen stattfinden. Von dem vorfindenden Quantum darf dann nur noch so viel ohne Weiteres in den Consum übergehen, als die Mühlen bei normalen Betriebe in einem Monat herzustellen vermögen. Der Absatz des überschüssigen bezw. neu herzustellenden Quantum ist dann wieder wie bisher an den Nachweis des Ankaufs bezw. der Vermahlung heimischer Getreides knüpfend, und zwar im Verhältniss von 200 kg heimischen Getreides auf je 100 kg aus ausländischen Weizen hergestellten Mehls.

Die Erbauung des Elbe-Weser-Canals auf Actien

in einer letzter Tage in Bremen stattgefundenen Versammlung des westdeutschen Fluss- und Canalvereins seitens des Consuls H. H. Meier projectirt. Derselbe führte aus, dass es ganz gut möglich sei, den Canal aus eigener Kraft, ohne Mitwirkung und schaft zu schaffen und zu erhalten. Es scheinete dies im ersten Augenblick zwar schwierig. Dass die Canäle sich bezahlt machen, könne er aus der Geschichte der Canäle in England nachweisen. In den 50er Jahren hielten dort die Eisenbahn-Gesellschaften nur 4% der Canalgesellschaften dagegen 6% gezahlt. Jetzt seien die Eisenbahnverhandlungen zwischen Liverpool und Manchester die Verhältnisse für die Canäle wieder so günstig, dass trotzdem die Verkehr ausreichen, doch diese Plätze durch Canäle verbunden würden. Wenn die Canäle wieder so günstig sind, so sind auch Boden gewonnen, würde der Agitation für eine Actien-Gesellschaft erst Grund Vortheile des Projects dem Staate zu sichern. Es frage sich nur, whether man das Geld kriegen, aber es sei wohl Geld für schlechte Unternehmungen beschaffen, dass man es wohl auch für eine gute Sache herbeschaffen könne. Redner betonte ausdrücklich, dass seine

szilyozta, hogy fejtegetései nem pillanatnyi benyomásokból, hanem tapasztalatból indultak ki.

Szávez gabonabevitele Ausztriu-Magyarország- ból a hivatalos kimutatók szerint tel:

	Összes bevitel			Az öszs. bevitel százállékai	
	1889	1888	1889	1888	1889 1888
	mm.	mm.	mm.	mm.	mm.
Buza	1,397,424	1,687,621	2,990,251	3,001,767	47.9 56.2
Arpa	92,900	118,298	134,737	138,965	68.9 85.1
Tengeri	142,892	64,548	321,387	377,282	44.4 23.2
Zab	255,449	241,631	514,392	512,508	49.5 47.1
Malz	188,681	177,803	292,308	184,363	93.3 96.4
Liszt	97,315	151,653	228,050	280,046	42.2 54.2

Mint e kimutatóban látni lehet, a buza, arpa és liszt bevitelére ugy abszolút mint relatíve esőközt, a tengeri és zabé ugy abszolút mint relatíve emelkedtek; a malátá bevitelére abszolút 10,878 mmátszával emelkedett, de az összes bevitelben csak 93.3%-kal volt részt az előz évi 96.4 százalék elhelenen.

A felhozatok Budapestre a felvált hetén volt

	rosz	buza
oszt.-magy. államvasut	604	189
magyar államvasut	1700	189
déli vasut	—	—
dunagőzhajózási társaság	3349	393
vonatú hajók	9855	120
vidékről szállítás	170	160
összesen	15718	862
márczius 23-ikáig kimutatva	51837	7030
összesen	67555	7892

Az elszállítás ellenben volt t-ban:

oszt.-magy. államvasut	—	—
magyar államvasut	—	—
déli vasut	—	—
dunagőzhajózási társaság	1548	622
összesen	1548	622
márczius 23-ig kimutatva	8022	1193
összesen	9570	1815

A Dunán feléle átment tonnáknál:

dunagőzhajózási társaság	2141	430
vonatú hajók	544	402
összesen	2685	832

liszt-felhozatal: oszt.-magy. államvasut	123 t
" " magyar	255 "
" " déli vasut	26 "
" " dunagőzhajózási társaság	169 "
összesen	773 t

liszt-elszállítás: oszt.-magy. államv.	2071 t
" " magyar	1177 "
" " déli vasut	947 "
" " dunagőzhajózási társ.	1074 "
összesen	5269 t
márczius 23-ig kimutatva	81131 t
főösszeg	86400 t

A Budapestre való felhozatal volt az előző év megfelelő hetében: 10432 t. ebből 6605 t buza, 564 t rozs, 1888-ban 20330 t, közte 13334 t buza, 3717 t rozs.

A lisztrakományok az atlanti kikötőkből voltak:

	Liverpool	London	Glasgow
	zsák	Sack	zsák
Időtartam: jul. 27-6l	—	—	—
In der Zeit v. 27. Juli bis l. e. 22./3. d. J.	1,422,000	2,176,000	1,831,000
1889 ^{en} ugyanaz. időszakban	1,017,000	1,569,000	1,231,000
mindössz.—Tot. 88/89:	1,371,000	2,481,000	1,788,000

A continense:

Időtartam:	1889—90	1888—89	1887—88
	zsák	zsák	zsák
1889 jul. 27-6l	—	—	—
1890 márcz. 22 terjedéi időben	635,600	237,000	494,000
Összesen 1888-89-ben	339,500	611,500	750,500

Ansichten nicht auf momentanen Eindruck sondern auf Erfahrung beruheten.

Die Getreide-Einfuhr der Schweiz aus Oesterreich-Ungarn umfasst nach amtlichen Daten:

	Gesamteinfuhr			Perente der Gesamteinfuhr	
	1889	1888	1888	1889	1888
	q	q	q	q	q
Weizen	1,897,424	1,687,621	2,990,251	3,001,767	47.9 56.2
Gerste	92,900	118,298	134,737	138,965	68.9 85.1
Mais	142,892	64,548	321,387	377,282	44.4 23.2
Hafer	255,449	241,631	514,392	512,508	49.5 47.1
Malz	188,681	177,803	292,308	184,363	93.3 96.4
Mehl	97,315	151,653	228,050	280,046	42.2 54.2

Wie aus dieser Zusammenstellung ersichtlich, hat die Einfuhr in Weizen, Gerste und Mehl sowohl absolut als relativ abgenommen, die Einfuhr von Mais und Hafer absolut und relativ zugenommen, die von Malz ist wohl absolut um 10,878 q gestiegen, behielt sich jedoch an der Gesamteinfuhr nur mit 93.3%, gegen 96.4% im Vorjahre.

Die Zufuhren in Budapest in der abgelaufenen

Woche betragen in t mittelst:	Weizen	Roggen
Oest.-ung. Staatsbahn	604	189
Ung. Staatsbahn	1700	189
Südbahn	—	—
D.-D.-Schiff-Gesellschaft	3349	393
Zugschiffe	9855	120
Landzufuhren	170	160
Totale	15718	862
Bis 23. März ausgewiesen	51837	7030
Totale	67555	7892

Die Abfuhren dagegen betragen in t mittelst:

Oest.-ung. Staatsbahn	—	—
Ung. Staatsbahn	—	—
Südbahn	—	—
D.-D.-Sch.-Gesellschaft	1548	622
Totale	1548	622
Bis 23. März ausgewiesen	8022	1193
Totale	9570	1815

Donau aufwärts transitieren in t mittelst:

D.-D.-Sch.-Gesellschaft	2141	430
Zugschiffe	544	402
Totale	2685	832

Mehl-Zufuhr pr. Oest.-Ung. Staatsbahn	123 t
" " " " Ungarische	255 "
" " " " Südbahn	26 "
" " " " Donau-Dampfschiff	169 "
Totale	773 t

Mehl-Abfuhr pr. Oest.-ungar. Staatsbahn	2071 t
" " " " Ungarische	1177 "
" " " " Südbahn	947 "
" " " " Donau-Dampfschiff	1074 "
Totale der Abfuhren	5269 t
Bis 23. März ausgewiesen	81131 t
Totale	86400 t

Die Budapester Zufuhren umfassen in der Parallelwoche des Vorjahres 10432, darunter 6605 t Weizen, 564 t Roggen, 1888: 20330 t, darunter 13334 t Weizen, 3717 t Roggen.

Die Mehl-Verschieffungen aus den atlantischen

Häfen umfassen nach:	összesen 1889 ^{en}	össz. 1888 ^{en}	össz. 1887 ^{en}
andere engl. Häfen	Totale 1889 ^{en}	Totale 1888 ^{en}	Totale 1887 ^{en}
Sack	zsák	Sack	zsák
1,894,000	6,523,000	4,417,500	7,602,500
601,500	4,417,500	7,602,500	6,284,500
897,500	6,537,500	10,556,000	9,837,000

Nach dem Continente:

In der Zeit vom	1889—90	1888—89	1887—88
	Sack	Sack	Sack
27. Juli 1889 bis	—	—	—
22. März 1890	635,500	237,000	494,000
Zusammen 1888-89	339,500	611,500	750,500

A liszttrudások Amerikából Európába voltak a
március 1-től 8-ig terjedő héten:

	1880	1889
Nagybritanniából	221.000 zs.	115.000 zs.
a kontinensre	8.000 „	8.000 „
ezzel szemben az előző héten	221.000 zs.	123.000 zs.
	291.000 „	91.000 „

A hajórakományok Amerikából Európába voltak a
1880. augusztus 1-jétől f. é. márczius 15-ig terjedő cam-
pagne alatt:

	buzza	liszt
Angliából	10.631.400	5.302.000
a kontinensre	2.331.600	635.500
összesen	12.963.000	5.937.500
az előző évi volt	10.608.200	4.566.500

STATISZTIKA.

A budapesti gabona-határidő fizet a budapesti gabonaszem hivatalos kimutatása szerint 1883-ban következőképen alakult:

Buzza	710	710.000	7.990	7.990.000	2.050.288
Rozs	1	500	3	1.500	750
Zab	81	81.000	693	693.000	143.620
Répece	56	28.000	297	148.500	166.170
Tengeri	726	726.000	4.186	4.186.000	391.050
Szilva	226	22.600	1.494	149.400	111.250
Szilvaiz	13	1.300	196	19.600	20.385
Összesen 1889 h	1.813	1.569.400	14.559	13.188.000	2.796.513
1888	1.896	1.782.500	11.233	10.084.300	1.286.733
1887	969	798.000	7.748	7.062.200	1.793.688
1886	968	673.900	7.011	5.800.300	1.362.817
1885	773	644.000	8.721	8.164.400	1.425.674
1884	1.021	909.820	8.574	8.126.700	2.064.635

**Irland termését Nagybritanniá korai termés-
beadásával szemben aránylag mindig késő állapotjék miatt. A most
hiányosan közölt számadatok következők: A termelői terület
következő volt:**

	1870-1888	1888	1880
buza	108.222	99.013	89.745
zab	1.347.992	1.280.858	1.238.952
árpa	191.384	170.020	185.783
rozsa	8.966	13.912	15.786
burgonya	816.069	804.266	787.234
répa	300.817	294.237	297.913
fü	2.019.931	2.221.980	2.187.522

A termés volt:

	1870-1888	1888	1880
buza	1.517.889	1.367.939	1.436.163
zab	17.933.369	17.630.638	17.632.645
árpa	2.871.235	2.701.859	3.242.622
rozsa	101.154	187.052	203.435
burgonya	2.795.542	2.523.207	2.847.622
répa	3.498.300	3.326.651	3.969.822
széna	4.062.357	5.180.946	4.854.003

**Az Egyesült Államok összesen a főtáblában
neműként (buzza, tengeri, zab, rozsa, árpa és takarmány) volt az
alábbi években**

	bushels	bushels
1870	2.437.482.000	3.015.400.000
1880	2.718.194.000	2.842.570.000
1881	2.066.029.000	1.887
1882	3.039.334.000	1.888
1883	3.628.388.000	1.889
1884	2.992.879.000	

Die Mehl-Verschliffungen Amerikas nach Europa
betragen in der Woche vom 15. bis 22. März:

	1880	1889
nach Grossbritannien	221.000 S.	115.000 S.
nach dem Continente	8.000 „	8.000 „
gegen in der Vorwoche Totale	221.000 S.	123.000 S.
	291.000 „	91.000 „

**Die Verschliffungen Amerikas nach Europa be-
tragen in der Campaigne vom 1. August 1889 bis 15. März d. J.**

	Weizen	Mehl
nach England	10.631.400	5.302.000
nach dem Continente	2.331.600	635.500
Totale	12.963.000	5.937.500
gegen im Vorjahre	10.608.200	4.566.500

STATISZTIKA.

Der Getreide-Terminhandel in Budapest hatte
nach den Publicationen der dortigen Kornhale in Jahre 1889
folgenden Umfang:

	Gekündigte Schlüsse	Abgewerkelte	Differenz
Weizen	710	7.990	7.990.000
Roggen	1	500	1.500
Hafer	81	81.000	693.000
Réps	56	28.000	297
Mais	726	726.000	4.186.000
Zwetschken	226	22.600	1.494
Lesquar	13	1.300	196
Zusammen 1889	1.813	1.569.400	14.559
1888	1.896	1.782.500	11.233
1887	969	798.000	7.748
1886	968	673.900	7.011
1885	773	644.000	8.721
1884	1.021	909.820	8.574

**Die Ernte Irlands wird im Gegensatz zu den
früherigen Ernteschätzungen Grossbritanniens immer erst ver-
hältnismässig spät festgestellt. Die jetzt von amtlicher Seite ver-
öffentlichten Zahlen sind folgende: Die Anbaufläche umfasste:**

	1870-1888	1888	1880
buza	108.222	99.013	89.745
zab	1.347.992	1.280.858	1.238.952
árpa	191.384	170.029	185.783
rozsa	8.966	13.912	15.786
Kartoffeln	816.069	804.266	787.234
Rüben	300.817	294.237	297.913
Gras	2.019.931	2.221.980	2.187.522

Der Ertrag betrug:

	1870-1888	1888	1880
buza	1.517.889	1.367.939	1.436.163
zab	17.933.369	17.630.638	17.632.645
árpa	2.871.235	2.701.859	3.242.622
Roggen	101.154	187.052	203.435
Kartoffeln	2.795.542	2.523.207	2.847.622
Rüben	3.498.300	3.326.651	3.969.822
Heu	4.062.357	5.180.946	4.854.003

**Die Gesamt-Production der Vereinigten Staa-
ten in den Haupterzeugnissen (Weizen, Mais, Hafer, Roggen, Gerste
und Buchweizen) umfasste in den Jahren:**

	Bushels	Bushels
1870	2.437.482.000	3.015.400.000
1880	2.718.194.000	2.842.570.000
1881	2.066.029.000	1.887
1882	3.039.334.000	1.888
1883	3.628.388.000	1.889
1884	2.992.879.000	

Olaszország bevétele és kivétele a legfontosabb gabonaméneken 1889-ben, összehasonlítva az előző évvel, kövélközépen alakult:

	1889		1888	
	Behozatal	Kivétel	Behozatal	Kivétel
Buza	872.743	570	669.789	2.635
Rozs	158.356	8.136	2.168	23.704
Árpa	14.182	1.324	10.127	4.452
Zab	19.164	80	17.743	403
Liszt	1.043	335	2.676	1.004

Francozország bevétele hivatalos kimutatók szerint lett:

	februárban		aug. 1-éig február 28-ig	
	1889	1888	1889	1888
	mm.	mm.	mm.	mm.
Belgiumból	914	7.056	192	7.967
Németországból	—	1.377	119	22.914
A monarchiából	10.641	24.862	6.142	89.884
Olaszországból	1.018	946	1.450	3.385
Egyesült-Államokból	—	1	—	548
Algíriából	1.690	189	514	8.341
Más országokból	2.306	239	485	5.294
Összesen	16.473	35.270	8.901	138.272

KÜLÖNFÉLÉK.

Állami raktárak mezőgazdasági termények számára. A washingtoni szövetségi tanácsban Vance senator a napokban törvényjavaslattal terjesztet be a végett, hogy a mezőgazdasági termények számára állami raktárak építtessenek. E törvényjavaslattal szemben a különböző államok mindmála county-jében, a melyekben a gyapot-, buza-, tengeri- és dobánytermés a két utolsó esztendőben 500.000 d-át meghaladt, a pénzügyminiszter feltevére alá helyezendő állami raktárak állíttassék fel, melyekre a mezőgazdák terményeiket a *netto-érték 80 százalékának* megfelelő értékjegyekért elhelyezhessék.

Dániában, Svéd- és Norvégországban az utóbbi években számos nagybalm malom keletkezett, a melyek korszerű berendezésükkel fogva ár és jószág tekintetben versenyképes termelői képesek szállítani. Svédországban jelenleg a stockholmi *Holmberg és Moller*-féle malom-részvénytársaság hengermalma a legnagyobb malom, a mely rendkívül kedvező fekvésűnél és a legújabb tapasztalatok alapján összehállított géppel berendezésével fogva méltán megérdemli, hogy mint-a-malomnak nevezésk. Tengeri hajók közvetlenül mellette köthetnek ki, s a rakodópályánál központosított hajók és a malom közt elevátorok és szállító szalagok közvetlenül az összeköttetést. Mint motor egy 750 bécejű nagy kazános gőzpez szolgál, mely erejét 25 kötélt utánj adja át a malomnak. Egy 40 bécejű gőzpez a mechanikai műhelynek és a silonak villamos világítást szolgáltató dynamogépet hajtja; utóbbi aktor működik, minő a malom szemetel. A magtárnak 50 ezreléje van, melynek mindenkéül 100.000 kg. gabona fer, összesen tehát 5 millió kilogramm gabonát raktározhatnak el benne. Az őrés teljesen önállóan megy végre; attól a pillanattól fogva, a melyben a gabona mint nyers termény mechanikail utón a malomba kerül, s azt mint liszt elhagyja, alig kell valami emberi munka hozzá. A malom berendezésével kezelt és rozsoat egyaránt őrölhetnek; van hozzá 52 pár henger, 8 malomjárta, 32 központfűtő szálája és számos dara- és derce gépe. A lisztet keverése szintén önállóan történik, a kész lisztet meg 70.000 zsákokat pedig szintén gépek szállítják a hajókra, waggonokra stb.

Italiens Import und Export in den wichtigsten Cerealien im Jahre 1889, verglichen mit dem Vorgahre, wird durch nachstehende Ziffern in 1 veranschaulicht:

	1889		1888	
	Import	Export	Import	Export
Weizen	872.743	570	669.789	2.635
Roggen	158.356	8.136	2.168	23.704
Gerste	14.182	1.324	10.127	4.452
Hafer	19.164	80	17.743	403
Mehl	1.043	335	2.676	1.004

Der Weizenmehl-Import Frankreichs umfasst nach den amtlichen Ausweisen:

	Im Februar		Vom 1. Aug. bis 28. Febr.	
	1889	1888	1888	1889/88
Aus:	q	q	q	q
Belgien	914	7.056	192	7.967
Deutschland	—	1.377	119	22.914
Oesterreich-Ungarn	10.641	24.862	6.142	89.884
Italien	1.018	946	1.450	3.385
Ver. Staaten (All.)	—	1	—	548
Algier	1.690	189	514	8.341
Diverse	2.296	239	485	5.294
Zusammen	16.473	35.270	8.901	138.272

VERMISCHTES.

Die Errichtung von Reizterungsspeichern für landwirthschaftliche Producte betreffend, wurde im Bundesrathe in Washington am letzten Montage von Senator Vance eine Bill eingebracht. Die Bill bestimmt, dass in jedem County die verschiedenen Staaten, in welchem die durchschliffene Ernte-Ertrag von Baumwolle, Weizen, Mais, Hafer und Tabak in den letzten zwei Jahren D. 500.000 Dollars betrug, ein Reizterungsspeicher unter der Direction des Finanzministeriums errichtet werden soll, in welchem die Landwirthe ihre Erzeugnisse gegen Entgegennahme von Schatzamts-Noten, welche 80% des Netto-Verthes der deponirten Producte betragen, hinterlegen können.

In Dänemark, Norwegen und Schweden sind in den letzten Jahren eine Anzahl grösserer Mühlen entstanden, die vermöge der zeitgemässen Einrichtung ein in Bezug auf Preis und Güte wettbewerbfähiges Product zu liefern im Stande sind. Die grösste Walzenmühle in Schweden ist die der Mühlen-Actien-Gesellschaft Holmberg & Müller in Stockholm, die infolge ihrer ausserordentlich günstigen Lage und auch der auf Grund der neuesten Erfahrung zusammengestellten maschinellen Einrichtung den Namen einer Mustermühle verdienen dürfte. Ocean-Dampfer können anlegen. Elevatoren und Transportbänder vermitteln die Verbindung zwischen den am Ufer liegenden Schiffen und der Mühle. Eine 750 pferdestarke Dampfmaschine mit vier Kesseln, die ihre Kraft mittelst 25 Seilen in die Mühle abgibt, dient als Motor. Eine 40 pferdestarke Maschine dient zum Betrieb der Dynamomaschine für das elektrische Licht, für die mechanische Werkstätte und den Silo-betrieb, letzteres, wenn die Mühle ausser Betrieb ist. — Der Getreidespeicher enthält 50 Zellen, wovon jede 100.000 kg Körner aufnehmen kann, im Ganzen also 5 Mill. kg. Der Mahlprozess ist ein vollständig selbstthätiger; von dem Augenblicke an, mit dem das Getreide auf mechanischem Wege als Rohproduct in das Mühlenwerk gelangt, bis es dasselbe als fertige Handelswaare verlässt, ist fast gar keine Menschenarbeit nöthig. Mit der Einrichtung kann sowohl Weizen wie Roggen vermahlen werden; es dienen dazu 52 Paar Walzen und 8 Malmgänge, 32 Centrifugalsichter und eine ganze Anzahl Gries- und Dunstmaschinen. Das Mischen der Mehle erfolgt gleichfalls selbstthätig und gelangen alle fertigen Producte in Säcken mittelst Guttransporteur in's Schiff, Eisenbahnwaggon u. s. w.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

A vetések állása. A földművelésügyi miniszteriumhoz a *retsek állásáról* március 31-ig beérkezett hivatalos jelentések alapján a következőket közöljük: *Őszi retsek.* A Duna bal partján kevés kivétellel jóknak mondhatók s a kedvező időjárás mellett szépen fejlődnek. Repezo mindenütt gyenge. Árva megyében itt-ott még hó fedt a földeket, a vetés megritkult, a tömérédek egér is telemes kár okoz benne. Barszegyében a buza, rozs, telt búkköny jó telt, föllokat csak elvett lehet bennéközni; Esztergomban egészen felelevenedtek s kielőgőnek mondhatók. Lipóthan is jól telelt ugyan, azonban a legutóbbi napokban rohamosan elolvadt hó kárt tett bennük. Nógrádban ugy a buza, mint a rozs igen szép. Passovonygyében a hosszan tartott száraz fagyoktól sokat szenvedett ugyan, de ezt jóformán már is kiheverte, rozs aránylag még mindig gyenge; Trencsénben különösen a rozs igen jól telelt, kifogástalan. Turócban és Zólyomban a korai vetés jól telelt, szépen újul, a késői gyengébb, de ez is erősödik. A Duna jobb partján az enyhe tavaszi időjárás folytán szépen fejlődnek és bokrosodnak, legjobban áll a buza, mely itt-ott túlbúja is, azonban az egerek néhol kárt okoztak benne, a rozs már többet szenvedett, helyenkint részint a hó alatt kipállott, részint a fagy megritkította; a repezében is észlelték több-kevesebb kár, sőt vannak annyira gyenge repezések, hogy ki is kell szántani. A Duna-Tisza közén a vetések a jó meleg tavaszi idővel szépen fejlődnek; a fagy által okozott károk teljesen jelentéktelenek, a menyében a fontosabb helyeken is a vetések gyökerei ismét hajtanak. A bujább vetéseket némely helyeken legeltetik. A repeze ott, a hol a február havi fagy kárt okozott benne, általában véve gyenge, itt-ott ki is száradtak. A Tisza jobb partján általában a kedvező időjárás folytán nagyon gazdag fejlődésnek indult, vetés ide zöld szünetek s jól bokrosodnak. A korai vetések nagyobb részében buják, annyira, hogy sok helyen legeltetik. A télen uralkodott száraz fagyok a repezének sokat ártáltak, ennek folytán a repeze Abauj-Torna, Ung és Zemplén megyék egyes részeiben kifagyott, helyenkint pedig megritkult, legtöbbet szenvedett azonban Gömör és Kishontmegyében, hol, csekély kivétellel, kifagyott. A Tisza balpartján az állandóan tartó enyhe időjárás folytán mindenütt gyors fejlődésnek indultak, a buza helyenkint annyira buján nő, hogy legeltetik; a rozs itt-ott kipállott ugyan a hó alatt, de általában még meglehetősen mondható; legtöbbet szenvedett a repeze, mely az erős száraz fagyok következtében a legtöbb helyen megritkult. A Tisza-Maros szögén az időjárás a növényzet fejlődésére általában kedvező, a buza és rozs mindenütt kitünnően áll, helyel-ül-közzel, a hol a mult hetecken esőt kaptak, buján nő. Árpa meglehetősen jól néz ki, legjobban áll Csanád megyében. Repeze ott, hol a február havi száraz fagyok nem csigázták el, jól áll, itt-ott azonban annyira gyenge, hogy nem sok reményt ízzenek hozzá. Az erdélyi megyékben általában jól telelt, s szép úde zöld színben kerültek ki a hó alól. Az ősi buza sűrű és jól kezd indult. A nagy hó gyorsan s majdnem kár nélkül olvadt el, a hólé csak némely nagyon is lapályos és vízjárta helyeken lévő vetéseket fenyegeti.

Budapest, 1890. márcz. 31. Kálnoky és Simon.

A legutóbbi tíz napot a fűszellítésben olyan esőnd jellemezte, a mely a gabonapiacunk folytonos áremelkedés kisérletében tapasztalt szilárdságával ellenléteben állott. Kivételünk viszonyai ugy mint eddig most is minden jelentősen nékülnek, magukban véve veszteségeikkel egybekötött árjegyzésünk és azok között az árjánlatok között, melyek angol üzletbarataink részéről tételenek, napról-napra nagyobb különbségek észlelhetők, e mellett az összes külföldi piacoknak amerikai lisztet való előzömlése még folyvást

MARKTBERICHTE.

Saatenstand. Die im Ackerbauministerium bis

Ende März eingelangten amtlichen Berichte über den Saatenstand melden Folgendes: Herbstsaaten. Links an der Donau mit geringen Ausnahmen gut und bei günstiger Witterung in schöner Entwicklung; Reps überall schwach; im Árvaer Komitat liegt stellenweise noch Schnee, der Anbau ist schütter geworden und die zahllosen Feldmäusen haben grossen Schaden angerichtet; im Barscher Komitat haben Weizen, Roggen und Winterweicke gut überwintert und zeigen nur sporadisch Flecken; im Grazer Komitat sind die Saaten wieder frisch geworden und sind befriedigend. Auch im Lipóther Komitat haben dieselben gut überwintert, doch hat die in den letzten Tagen rapid eingetretene Schneeschmelze schädlich gewirkt; in Neograd stehen Weizen und Roggen sehr schön. Im Pressburger Komitat hat der Anbau von den lang andauernden trockenen Frösten zwar sehr gelitten, doch hat sich derselbe völlig wieder erholt; Roggen steht verhältnissmässig noch immer schwach. — Im Turóczer und Sobler Komitat hat der frühe Anbau gut überwintert, der späte ist schwächer, doch erstrakt auch dieser schon. — Rechts der Donau entwickeln und behuschen sich die Saaten in Folge des milden Frühlingsetters recht schön; am besten steht Weizen, stellenweise sogar zu üppig, doch richten die Feldmäuse einigen Schaden an; Roggen hat mehr gelitten, stellenweise ist derselbe unter dem Schnee abgestanden, stellenweise in Folge des Frostes schütter geworden; auch beim Repls ist mehr weniger Schaden wahrnehmbar und gibt es sogar Stellen, wo derselbe ausgezackert werden muss. Zwischen Donau und Theiss entwickeln sich die Saaten seit Eintritt der warmen Frühlingstzeit schön; die durch Frost verursachten Schäden sind ganz unbedeutend; an einzelnen Stellen werden die üppigeren Saaten abgeweidet. Der Reps steht dort, wo die Feber-Fröste Schaden angerichtet, im Allgemeinen schwach, stellenweise wurde derselbe sogar ausseracht. Rechts der Theiss sind die Saaten in überaus reicher Entwicklung, zeigen schöne, grüne Farbe und behuschen sich gut, der frühe Anbau ist zumist so üppig, dass an vielen Stellen geeweidet wird; die trockenen Winterfröste haben dem Repls viel geschadet, so dass derselbe in einzelnen Theilen der Komitate Abauj-Torna, Ung und Zemplin abgefroren oder schütter geworden; am meisten litt er jedoch im Gömörer Komitat. — Links der Theiss ist ebenfalls überall eine rasche Entwicklung wahrnehmbar; Weizen ist stellenweise so üppig, dass darauf geeweidet wird; Roggen ist zwar stellenweise unter dem Schnee abgestanden, ist jedoch im Allgemeinen noch immer erträglich gut; am meisten litt Repls, der in Folge der starken trockenen Fröste an sehr vielen Stellen schütter geworden ist. Zwischen Theiss und Maros ist die Witterung dem Feldanbau im Allgemeinen günstig; Weizen und Roggen stehen überall ausgezeichnet, stellenweise, wo sie letzthin Regen erhielten, sogar üppig. Gerste sieht überall ziemlich gut aus, am besten im Ganáder Komitat; Repls steht dort, wo die Feberfröste nicht schädlich einwirkten, gut, stellenweise jedoch so schwach, dass er nicht zu grossen Hoffnungen berechtigt. In den siebenbürgischen Komitaten hat der Anbau im Allgemeinen gut überwintert und sind die Saaten schön grün aus der Schneedecke hervorgekommen, Herbstweizen beginnt sich dicht und gut zu entwickeln; der viele Schnee ist rasch und nahezu ohne irgendwelchen Schaden anzurichten, weggeschmolzen und bedroht das Schneewasser bios sehr flache und in Ringen liegende Saaten.

Budapest, den 31. März 1890. (Kálnoky und Simon.)

Die jüngste Dekade ist durch eine Stille im Mehlgeschäft gekennzeichnet, die mit der von continuirlichen Preissteigerungen begleiteten Festigkeit des Getreidemarktes im Gegensatz steht.

Unsere Exportverhältnisse im Gegensatz selbst begründeten Bedeutung; zwischen unseren Nothdürfen — die an sich selbst schon verführbringend sind — und den Preisangaben unserer englischen Freunde erwachsen täglich grössere Differenzen; zudem dauert die Ueberföhlung aller auswärtigen Märkte mit amerika-

tart, úgy hogy a vevők árajánlataira való visszatérás ügyszólván napirenden van, míg a mi árainkat a helyi viszonyok következtében szűzárabban kell tartani, de sőt szinte úgy látszik, hogy a fentemlített különbségek már átidalhatatlanná váltak, mert azt kéréslegesen kell tartani, hogy már igen kevés kilátás van arra, hogy a nyersanyag árainak olyan eszkénies állhasson be, melynek alapján árjegyzeinknek nevezetesebb leszállítása fogantatható lenne.

A beföldi üzlet aránylag élénken folyt, amennyiben az előjegyzett mennyiségű átvétele simán történt.

A finom korpára nézve márczius hónap elváltalt szállítási kötelezettségek csak bizonyos nehézséggel voltak lebonvithatók, a mivel kapcsolatban ennek ára szűzárabban látszik tartani, míg a durva korpára irányzata laányabb.

Átlagos árjegyzeink:

0	1	2	3	4	5	6	7	8
15.50	15.20	14.80	14.50	14.20	13.80	13.30	12.90	12.60
			8 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{3}{4}$	9			
			12.—	11.—	9.30			
Finom korpára 4.70 frt.								
durva korpára 4.20 frt.								

Bécs, márcz. 29. A belforgalomban a helyzet
semmi tekintetben sem javult; úgy az újabb kötelekkel elért árák, mint az előbb eladott liszt átvétele nem kielégítő.

Jegyzeitiek 100 kg.-ként brutto nettóért, zsákkal. *Buzliszt*

sz.	0	1	2	3
frt	16.—	15.50	15.—	14.—
sz.	4	5	6	7
frt	14.25—15.—	14.—	14.50	13.50—14.—
sz.	8	8 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{3}{4}$	9
frt	12.—	12.75	11.50	12.—

Rozsliszt

sz.	1	2	3
	14.—	15.—	13.—

Buzsokorpa F. 4.40—4.60 frt, D. 4.20—4.50 frt. *Rozsokorpa* 5.—5.25.

Berlin, márczius 29. (Hj. Schulze Ferencz.)
Fogyasztók a tartásán kedvező idő és a gabonázletben uralkodó laányba irány kövekeztében folytatókzók magatartásukat; s e miatt a forgalom minden gabonajátában e héten is korlátozt árák. A vízi uton e héten igen sok szállítvány érkezett. Az árák nem változtak.

London, márcz. 25. A lisztbelforgalomban az utolsó
héten igen jelentékeny volt. A mennyiben 548,873 cwt-re ragadt az előző heti 473,397 cwt. ellenében. Az atlanti kikötőkbel az egyesült királyságha elhajózatolt 221,000 zsák; ebből 128,000 Londonba, 48,000 Glasgowa, 30,000 Liverpoolba, 30,000 Bristol csatornába és 12,000 más angol kikötőbe az előző héten összesen 259,000 zsák ellenében. A vidéki piacokon a hét végén igen nagy esend uralkodott, s az árák sem változtak. Londonban az üzlet sem hevíg, sem szedán nem volt élethebb; de az árák, ámbár későbbi piacokon Amerikából érkezett nagyobb szállítványok miatt az amerikai lisztjait árá hnyalott, míg ellenben a glasgowi szerdai piacon az árák nem változtak.

Lapunk mai számához mellékelve küldjük szét *Poppenheim* »Populáres Handbuch der Müllerei« című munkája legújabb kiadásának prospektusát, melyet a bécsi Perles-fele könyvkereskedés adott ki s mely egészen kimerítő felvilágosítást nyújt a mü tartalmáról is.

nischem Mehl zu, so dass Reactionen in den Angeboten der Käufer eigentlich zur Tagesordnung gehören, während unsere Preise zu Folge localer Verhältnisse fester gehalten werden müssen; ja es will fast scheinen, dass obenerwähnte Differenzen unüberbrückbar geworden sind, denn so viel ist als feststehend anzunehmen, dass nur geringe Aussich vorhanden ist für eine derartige Reduktion im Preise des Rohprodukts, um eine namhafte Ermässigung unserer Notirungen eintreten zu lassen.

Das Inlandsgeschäft ist verhältnissmässig lebhaft gewesen, insoferne die vorgemerkten Quantitäten flott abgenommen werden.

Die März-Verbindlichkeiten in feiner Kleie waren nur mit gewissen Schwierigkeiten erfüllbar; damit hängt wohl deren festerer Ton zusammen, während grobe Kleie matter tendirt.

Wir notiren heute durchschnittlich:

Nr.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	15.50	15.20	14.80	14.50	14.20	13.80	13.30	12.90	12.60
			Nr. 8 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{3}{4}$	9				
			12.—	11.—	9.30				
Feine Kleie 4.70,									
grobe Kleie 4.20.									

Wien, 29. März. Im Inlandsverkehre hat sich
die Situation in keiner Weise verbessert, sowohl die erzielbaren Preise bei Neuschlüssen wie die Abnahme früherer Verkäufe sind unbefriedigend.

Es notiren per 100 kg. Brutto für Netto, incl. Sack

Weizenmehl

Nr.	0	1	2	3
fl.	16.—	16.50	15.—	16.—
Nr.	4	5	6	7
fl.	14.25—15.—	14.—	14.50	13.50—14.—
Nr.	8	8 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{3}{4}$	9
fl.	12.—	12.75	11.50—12.—	10.—

Roggenmehl

Nr.	1	2	3
fl.	14.—	15.—	13.—

Weizenkleie F. fl. 4.40—4.60, G. fl. 4.20—4.50. *Roggenkleie* fl. 5.—5.25.

Berlin, 29. März. (Franz Schulze jr.)
Das anhaltende schöne Wetter im Verein mit der ilanen Haltung des Getreidemarktes vorantaste unsere Consumenten zu fortgesetzter Zartückhaltung; in Folge dessen blieben auch Umsätze in allen Mehlsorten nach wie vor beschränkt. Zufahren auf dem Wasserwege trafen in dieser Woche überreichlich ein. Preisveränderungen sind nicht anzugeben.

London, 28. März. Die Mehleinfuhren der letzten
Woche waren sehr bedeutend und belieten sich auf 548,873 Cwt. gegen 473,397 Cwt. in der Vorwoche. Die Verschiffungen von den atlantischen Häfen nach dem Verein. Königreiche betragen 221,000 Sack, wovon 128,000 für London, 48,000 für Glasgow, 30,000 für Liverpool, 3000 für Bristol-Canal und 12,000 für andere englische Häfen, gegen insgesamt 249,000 Sack in der Vorwoche bestimmt waren. Der Verlauf der Landmärkte am Schlusse der Vorwoche war ein äusserst ruhiger, in den Preisen ergab sich keine Veränderung. In London war weder Montag noch Mittwoch lebhafteres Geschäft, jedoch konnten sich Preise trotz sehr geringer Nachfrage behaupten. Am Liverpooler Dienstagsmarkte bewirkten reichliche Zufahren aus Amerika eine Ermässigung der Notirungen für amerikanischen Mehlsorten, während am Glasgower Mittwochmarkte keine Veränderung in den Preisen zu verzeichnen ist.

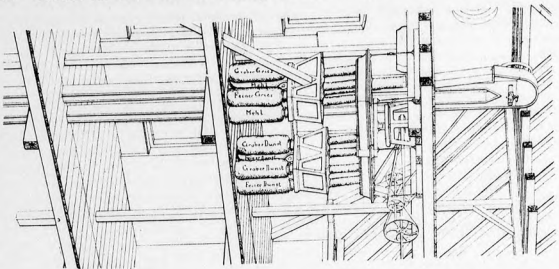
Der heutigen Nummer unseres Blattes ist ein Prospect der Wiener Buchhandlung Moriz Perles über die neueste Auflage des »Populáres Handbuch der Müllerei« von *Poppenheim* beigelegt, welches über den Inhalt dieses Werkes ganz ausführliche Aufklärung enthält.

PLANSICHTER

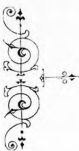
PATENT CARL HILDEBRANDT.

Über 500 Stück im Betriebe.

Ersatz für die vierfache Zahl gewöhnlicher Cylinder und Centrifugalsichter.

Patentirt in allen Staaten.

AD. FISCHER

Civil-Ingenieur

und

CONSTRUCTEUR

für

MÜHLENBAU.

BUDAPEST,

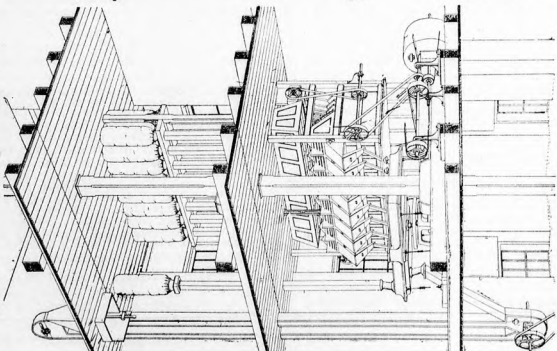
Waltznerboulevard 74.

Neueste **GRIESPUTZEREI**

PATENT CARL HILDEBRANDT.

100 Stück im Betriebe.

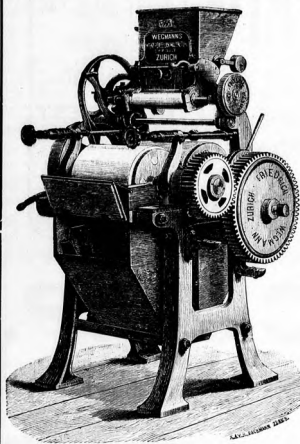
Sortirt und putzt 10—16 Kilo Rohgries per Minute und liefert mahlfertig reinste Griesse in beliebiger Anzahl und Qualitäten, ferner gut sortirte, leichteste und griesfreie Abfälle.

Fr. Wegmann's **Porcellan-Walzenstühle**

Mehr als
15.000
im
Betriebe

Original-Construction.

unentbehrlich zum **Ausmahlen u. Auflösen** der Gries, liefert die unten genannte Niederlage der Fr. Wegmann'schen Mülerei-Maschinen mit Walzen nachstehender Dimensionen:

- I. Kleiner Porcellanwalzenstuhl mit 2 Walzen 330^{mm} lang 20^{mm} Diam.
- II. Porcellanwalzenstuhl »Victoria«, Normal-Modell mit 2 Walzen, 400^{mm} lang 350^{mm} Diam.
- III. Porcellanwalzenstuhl »Victoria«, grosses Modell mit 2 Walzen, 600^{mm} lang 300^{mm} Diam.
- IV. Kleiner Doppelstuhl mit 4 Walzen, 410^{mm} lang 230^{mm} Diam.
- V. »Victoria« Doppelstuhl * 4 * 400 * 350 * *
- VI. Grosser Extra-Doppelstuhl * 4 * 600 * 300 * *
- VII. Porcellanwalzenstuhl »Victoria«, Compoundriemenbetrieb mit 2 Walzen, 400^{mm} lang 350^{mm} Diam.
- Porcellanwalzenstuhl »Victoria«, Compoundriemenbetrieb mit 2 Walzen, 600^{mm} lang 300^{mm} Diam.
- Porcellanwalzenstuhl »Victoria«, extra grosses Modell mit 2 Walzen, 600^{mm} lang 350^{mm} Diam.
- Porcellanwalzenstuhl »Hercules«, mit 2 Walzen, 1000^{mm} lang 350^{mm} D.
- Porcellanwalzen-Doppelstuhl, grösstes Modell mit 4 Walzen, 600^{mm} lang 350^{mm} Diam.

Zur gefälligen Beachtung! Die Wegmann'schen Porcellan-Walzenstuhlungen werden mit dem von Fr. Wegmann erfundenen **Dreiradsystem** betrieben, wodurch es möglich ist, den Räderreingriff für jeden durch Abblättern und Abstreifen verminderten Walzendurchmesser genau auf den Thierkreis einzustellen. Diese für den ruhigen Gang und die längere Dauer der Mahl-fähigkeit höchst wichtige Einrichtung kann auch an Stuhlungen älterer Construction angebracht werden. Es sind stets solche complete Garnituren auf Lager und werden billigst geliefert.

Jos. Denk

Wien II., Taborstrasse 7.

Metallgewebe

aus feinstem plattirten engl. Stahldraht.

Dieselben verstopfen sich, nur leicht gespannt, **nahezu gar nicht**, ergeben daher gegenüber den gewöhnlichen Geweben eine

bessere d. h. constant gute Sichtung.

Zu beziehen durch

ADOLF FISCHER,

Civil-Ingenieur und Constructeur für Mühlenbau

Budapest V., Waitznerboulevard 74.

OETL ANT.-FÉLE

vasöntöde és gépgyár
Budapest, VII., Bethlen-tér 4.

Ajánlja gyártmányait, nevezetesen:
építkezési és gépöntvényeket
saját mintái vagy rajzok szerint,
műszaki berendezések,
tengelyek, csövek és egyéb vas-szerkezeteket.

Mintarajzok és költségvetések ingyen és bérmentve szolgálatnak.

Müllereimaschinen und Mühlenbau

für Weizen, Korn und Hirse

A. BESSER, Wien, Währing, Frankgasse 7.

MALOM-ELADÁS.

Gabona-gazdag vidéken, város és vasuti állomás közelében egy »hengermalom« élenk üzemben, 20 löerejű, jégmentes és egyenletes vízzel, 6 holdnyi rét kerttel, családi viszonyok miatt eladó. A birtok kedvező viz-ereje és épülete miatt egyéb gyártelepek is igen alkalmasok.

Bővebbet K. P. T. jegy alatt e lap kladhivataltában.

BRÜDER BERGER

Jutewaaren- u. Säckefabriks-Niederlage

Budapest, V., Árpád-utca Nr. 12.

Telegramm-Adresse: Sigber, Budapest.

Empfehlen ihr reichsasiertes Lager in Mehl-, Kleie- und Getreide-Säcken. Manipulations-Säcken aus prima Doppel-segel und Zelterzwilch. Decktüchern. natur und imprägnirt.

Jute- und Hanfspagaten etc.

Prompteste, solideste u. billigste Bedienung.

RIGLER József Ede
papírnemű
és gép-level-boríték
gyára

BUDAPEST

VI. ker.,

Rózsa-utca 55.

RIGLER J. EDE

ELŐBB

POSNER KÁROLY LAJOS.

Író- és rajzeszközök, üzleti könyvek, nyomtatványok,
albumok, feliratok és disztárgyak nagy választéka

BUDAPEST

V. kerület, Erzsébet-tér 19. szám
bálvány-utca sarkán.

RIGLER József Ede
gyártelepének
fiók-üzlete:

BUDAPEST

IV. ker.,

Kecskeméti-utca

13. szám.

GANZ & COMP.

Vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

Budapesten és Leobersdorffban Bécs mellett

ajánlja

hengersizkeket, hámozó- és egyéb malom-
gépeit;

turbinákat;

villamos világítást és erőátvitelt;

vasuti-kocsikat és vasuti-felszereléseket;

mindennemű kemény öntvénygyártmányait;
gép- és öntött-munkáit.

Eisengiesserei u. Maschinen-Fabrik Act.-Ges.

Budapest u. Leobersdorff bei Wien

empfehlen ihre

Walzenstühle, Schäl- und sonstigen Müllerei-
Maschinen;

Turbinen;

Elektrische Beleuchtung und Kraftüber-
tragung;

Eisenbahn-Waggonen und Eisenbahn-Ausrüs-
tungen;

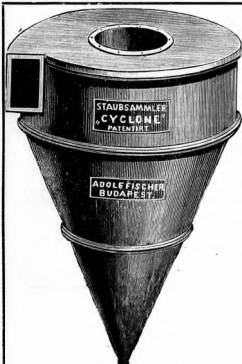
Hartgussfabrikate aller Art;
Maschinen- und Guss-Arbeiten.

Abliegige Vertretung für Oesterreich-Ungarn.

Der Staubsammler

„CYCLONE“

patentirt in allen Staaten.

- „CYCLONE“ übertrifft alle Systeme bisher bestehender Staubcollectoren.
 „CYCLONE“ arbeitet ohne Füllertuch.
 „CYCLONE“ unterliegt keiner Abnutzung und bedarf keiner Reparatur.
 „CYCLONE“ kann in Einfachheit und Wirksamkeit nicht übertroffen werden.
 „CYCLONE“ bedarf keiner besonderen Betriebskraft.
 „CYCLONE“ erleichtert und verbessert die Arbeit aller damit verbundenen Maschinen.
 „CYCLONE“ bedarf keiner Reinigung.
 „CYCLONE“ vermindert die Feuertüchtigkeit der Mühlen.
 „CYCLONE“ kann auf dem Boden stehend, oder an der Decke hängend angebracht werden.
 „CYCLONE“ arbeitet mit dem besten Erfolge in mehr als 4000 Exemplaren in den Vereinigten Staaten und in Grossbritannien.
 „CYCLONE“ ist in jeder gut eingerichteten Mühle unentbehrlich.
 „CYCLONE“ erfordert keine Bedienung und versagt nie den Dienst.
 „CYCLONE“ bedarf zur Aufstellung keines Sachverständigen.
 „CYCLONE“ vermindert die Feuertüchtigkeit der Mühlen.
 „CYCLONE“ Anfragen erbeten. Preisliste gratis.

Adolf Fischer
Civil-Ingenieur und Constructeur für Mühlenbau
Budapest, Waitznerboulevard 74.

GUTJAHR & MÜLLER

gépgyár és vasúti- — Maschinenfabrik u. Eisenwerk
BUDAPEST, V. KER. VÁCZI-UT.

I. Maloméptészet.

Malomérendezések minden nagyságban, sima fémre vagy magorszerűre. — Malométrier-hengerek. — Bolygógabona-osztályozó-gépek. — Tarrak háromszélei. — Tarrak egyesítő trier-hengerek rugós osztályozó-száttakkal. — Gabonaszitító-gép szabadalmattal. — Érekek gabonafiszitító-gépek. — Malomjáratok finom- és sima-őrésre. — Malomjáratok koptatásra és hegyezésre. — Órtalmok fahálványon, szilijátásra, s egész 6 járatig 36°, 42°, 48° kövekhez. — Hengerszék. — Szitáló-gépek. — Liszt, dara stb. osztályozó-hengerszékcsatlakozók és egyezők. — Liszt, dara és gabona-felvonók, kettősök és egyezők. — Zsákfelvonók. — Daratszitáló-gépek. Hagenmacher Károly és Henrik szabadalma. — Szállító csigák liszt, dara, gabona stb. szállítására és vágó vasúti járatokhoz. Vasrészek malomok hájtáshoz és malomgépekhez stb.

II. Gőzgépek és motorok.

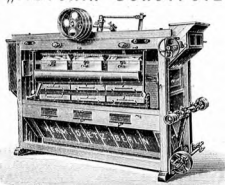
Gőzgépek Gázmotorok, vízkerekek. — Argyezékek hőmentes. Terveztek valamint azokat felvették művelőinkön kiváratva a legújabb módszerek által vételek fel.

I. Műhelen-Abtheilung.

Műhianagen Neu. Um- od. Zubauen jedes beliebigen Umfangs für Flach, Weiss, Kunst. od. Hochmüllerei. Mühletriebrylinder. — Bolyg Fruchtortirmaschine. — Tarrak trier- vagy Tarrak comb, mit Trierer-Schollen und Sortiersäherer. — Körnerputzmaschine - Patent. — Érekek für Flach- u. Feinmahlen. — Spitz und Koppgänge. Mahlmühlen, Holzstahlung für Riemenbetrieb von 1-6 Gänge 36°, 42°, 48° Steine. — Walzenstuhlungen. — Centrifugalsichtmaschine - Patent. — Griesputzmaschine u. Inusputzmaschine - Patent. Heinrich u. Karl Hagenmacher. — Mehl. Gries-Dunst-Sortierfylinder einfache u. doppelte. — Vor-, Spitz-, u. Schrotzfylinder. — Mehl. Gries- u. Fruchtaufzüge, einfache und doppelte. — Sackaufzüge. — Transportschnecken für Mehl, Gries, u. Frucht etc. in Holz u. Eisengehäuse. Eisenheile für Maltsteinbetrieb etc. etc. II. Dampfmaschinen u. Motorbau. Dampfmaschinen. Gasmotoren. Wasser-Räder. Preisliste gratis. Plán, wie auch techn. Aufnahmen an Ort u. Stelle nehmen wir auf Verlangen durch unsere Fachingenieur vor.

HERMANN DIETZ

Gneisaustrasse 20. BERLIN S. W. Gneisaustrasse 20.
Für seine in allen Ländern patentirte

„VICTORIA“-DUNSTPUTZMASCHINE,

welche ohne Ventilator, ohne Filter und ohne Staubkammer arbeitend, die feinsten Dunste jeder Gattung mit einmaligem Durchgange vorzüglich putzt, suche ich zu besten Bedingungen geeignetster.

Dunstputzmaschine - Victoria - Patent Dietz.

Die Victoria-Dunstputzmaschine erzielt durch ihre Einfachheit, Billigkeit und staunenswerthen Leistungen überall das beschriebte Aufsehen. Prospect gratis u. franco.

PATENTE

erwirken in allen Staaten

LUDWIG V. BENEDEK & Co.

Patent-Bureau BUDAPEST, Museum-körut Nr. 10.

Mittelst Circular-Erlasses Z. 23324/86 des k. u. ung. Handelsministeriums dem Vertrauen der Erfinder empfohlen.

• Jährlich über 500 Patent-Erwerbungen. •

Erste oest.-ung. Fabrik für elektrische Beleuchtung u. Kraftübertragung

B. EGGER & Co

Budapest, VII. Huszargasse 7. — Wien, V. Griesgasse 36.

Elektr. Beleuchtungs-Installation. Glühlampen. — Beleuchtungskörper. — Telefon-Einrichtungen.

Ausschl. Fabricationsrecht der

„Berliner Universal Transmitter“-Feuertelegraf. Wächtercontrolle. Haustelegraf. Projects und Kostenvoranschläge prompt und gratis

Special-Fabriken für

PUMPEN WAAGEN

aller Arten. für jeden Zweck.

Röhren in allen Dimensionen.

Commandit-Gesellschaft für Pumpen u. Maschinen-Fabrikation

W. GARVENS, WIEN, I., Wallfischgasse Nr. 14.

••••• Eiesítéses főtésleges! •••••

ISRAEL TESTVÉREK

maloméptészet és malomkögyára

Bécs-Währingben ajánlják mestere, legmagasabb kitüntetésekkel díjazott

MALOMKÖVEKET (Heller szabadalma).

melyek soha eiesítés nem igényelnek, három tesztés szerinti előírási ezétra 40 napi próbára 5 évi főtállás mellett.

Sima őrésre.

Apata (Kéltly) 1889. apr. 20. Van szerezésről szivesen értesítené, hogy a lengeri és béza sima őrésére nekünk szállított 3 pár malomkövet, kivél teljesen meg vagyunk elégedve, hogy ezek azóta kiválóan munkát végeznek.

Teljes listelethe! Hager keresztly és Iszl, együttől gimnázium Ágoston.

••••• Niemals zu schärfen! •••••

Mühlenbau-Anstalt und Mühlestein-Fabrik

GEBRÜDER ISRAEL

in Wien-Währing

liefern ihre künstl. mit den höchsten Auszeichnungen prämiirten

MÜHLSTEINE (Patent Hellen), welche niemals einer Schärfung bedürfen, für jeden beliebigen Mahlzweck auf 40tägige Probe u. unter 5jähriger Garantie.

Zum Flachmahlen.

Apantien (Schönbrunn), den 30. October 1889. Wir theilen Ihnen freundlichst mit, dass wir mit den uns zum Flachmahlen zufohren und sehr forten, ohne zu schärfen, ein Betriebe sind. Ho-hochachtungsvoll Christian Hager & Co., Vereingte Dampfrollen in Agneton.

GEBR. STALLMANN, Seidengaze-Fabrik

Goldene Medaillen:
Bremen 1874. und
Nürnberg 1876.

in **Duisburg a. Rhein** und Filiale in der Schweiz.

Höchste Auszeichnung für

Seidene **Müller-Gaze** (Beuteltuch)

Seidengaze:

zu Cylinderbeizigen und Centrifugal-Sichtmaschinen in unübertrefflicher Qualität. Augsburg 1886.

Ueberzüge
 Fertige
 in tadelloser Ausführung mit Metalllösen zum
 Aufschmieren.
 Ansicht unseres Fabrik-Gebäudes.

Griessgaze
 Extra starke
 Ersatz der Metallgaze.
 Ansicht unseres Fabrik-Gebäudes.

Ueber die grosse Haltbarkeit liegen Anerkennungen der bedeutendsten Mühlenbau-Anstalten sowie Mühlen-Etablissements vor.

T. Schwarz József és Társa

uraknak

Budapest, vétek-körút 26. szám.

Van szerencsénk tudomásukra juttatni, miszerint dacára annak, hogy telephelyünkön alkotmányos **fütési vesztélyi kifüggesztést volt, a szab. Lottó-jéle készítő-rostélygáthok, míg 50%-kal előnyösebb eredményt találnak. — Ennél fogva megelégedésünket kifejezve, az említett kaszárstélygáthok bárkinek ajánlatjuk. — Győr, 1890. márcz. 6.**

Kiadó tisztelettel

Back Hermann győri hengermalma.

KOLLERICH PÁL ES FIA

eszéki és királyi

udvari szállítók.

Első magy. sodrony-szövet-fonat és szitaáru-gyára

Budapest, IV. Ferencz-József-rakpart 21. sz.

A valódi svájci liszt- és dara selyemszita-szövet

forrártára Dufour és társa gyárából.

Magy. kir. szab.

bőr-és gép-szj-gyár

SCHMITT ADOLF ÉS TÁRSA

Budapest, Nagy-Bossány, Bécs, München

ajánlanak saját gyártmányú leg-
jobbakk elismert

gép-szj-akal

csak elsőrendű bőrből készült egy-
szerű, kettős és hármasszerű,
mindennemű kötő- és varrószi-
jakat, valamint croupon- és tűsszó-
rókat. Mindig nagy választék-
ban, készletben.

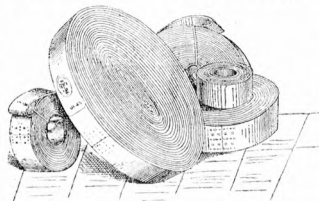
Szj-eszarok. * Szj-szegesek.

Gyar:

Budapest, Kerepesi-út 64.

Raktár:

Zirnyi-utca 4. szám.

Kön. ung. priv.

Leder-u. Maschinen-Riemenfabrik

ADOLF SCHMITT & Co.

Budapest, Nagy-Bossány, Wien, München

empfehlen ihre selbsthergestellten,
für die besten anerkannten

Lederriemen

nur aus prima Kerleder von ein-
facher, zweifacher und dreifacher
Stärke, alle Arten von Elnad-
Nährriemen, Croupon- und Alann-
häute. Stets grosses Lager vor-
rätig.

Kiemenschrauben. * Kiemennieten.

Fabrik:

Budapest, Kerepesi-út 64.

Niederlage:

Zirnyi-utca 4. szám.

Ausstellung der Ar-
beiter-Unfall-Ver-
sicherung in Am-
sterdam vom 16. Juni
bis 31. August ert. Zur Ver-
tretung von Interessenten em-
pfehlte seine Dienste gegen
mässiges Fixum

F. Oelsner, Amsterdam.

INSERATE

für den

Magyar Molnár - Ungar. Müller

werden aufgenommen in der Admi-
nistration

Budapest V., Erzsébet-ter 19. sz.,

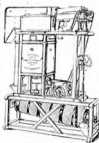
wo auch die näheren Bedingungen be-
kannt gegeben werden.

227

J. WÖRNER & Co. BUDAPEST.

Malomépítészeti, gépgyár és vasöntöde. Mühlenbau-Anstalt, Maschinenfabrik und Eisengießerei.

Tejes malomberendezések
Malomgépek, csak bevált rendszerek szerint
Turbinák és vízi kerekék
Mechanikai raktár-berendezések
Hengerezékek
Arpatisztító-berendezések
Buzakoptató gépek, Wörner szabadalma
Daráltszítő gépek, Wörner szab., Haggemacher szab.
A Seck II. szab. Reform-berendezés és daráltszítők gyártása és eladása
Zsákelvonók biztonsági készülékek, Wörner szab.
Kötetranszmissziók
Nyers építési és gépipervény stb. stb.

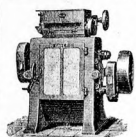

•PROGRESS•
legújabb daráltszítógép, Wörner szab.

Complete Mühlen-Anlagen
Müllerei-Maschinen, nur bewährte Systeme
Turbinen und Wasserräder
Mechanische Magazins-Anlagen
Walzenstühle
Gerste-Putzei-Anlagen
Fruchtputzmaschinen, Patent Wörner
Griesputzmaschinen, Patent Wörner und Haggemacher
Fabrication und Verkauf II. Seck's Reform-Dunst- und Griesputzmaschinen
Sackaufzüge mit Sicherheits-Fangvorrichtung Pat. Wörner
Seittransmissionen
Reibler-Bau- und Maschinenguss etc. etc.

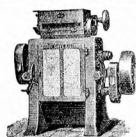
Säcke!

Alle Gattungen Jutesäcke für Mehl, Kleie, Getreide etc. liefert zu billigsten Fabrikspreisen die
Erste Oesterreichische Jute-Spinnerei & Weberei WIEN, I. Maria Theresienstrasse Nr. 22.
Fabriken in: Neupest bei Budapest tägliche Erzeugung 32,000 Sack- und Packstoffe
Floridsdorf bei Wien 26,000
Simmering 22,000
in Summa täglich 80,000 Sack- und Packstoffe.
Alle Correspondenzen an das Centralbureau in Wien. Telegramm-Adresse: ERSTE Jutespinnerei Wien

G. DAVERIO

ZÜRICH (SCHWEIZ).

MALOMÉPÍTÉSI TELEP

kettős-, hármás- és négyes hengerezékek
gabonatisztításra szolgáló gépek
szitaépek, dara- és derceztisztító gépek
stb. stb.

Diszokmány a nemzetközi malomparkállításokon:
Párisban 1885, Augsburgban 1886, Milanóban 1887.

Legnagyobb kitüntetések a nemzetközi kiállításokon:
Párisban 1878, Sidneyben 1879, Melbourne 1881,
Zürichben 1883, Odessában 1884, Párisban 1886,
Barcelonaiban 1888, Párisban 1889.

BIZONYÍTVÁNY:

Budapest, 1889. december 18.
Daverio G. urnak, Zürich.
..... Folyó hó 13-án kelt b. sorai folytán örömmel
szövel kijelenthetni, hogy az Ön által szállított hengerezék
működésével minden tekintetben a legkiforjotásosabban meg va-
gyok elégedve.
Haggemacher Heirik

MÜHLENBAU-ANSTALT

Zwei-, Drei- und Vierwalzenstühlen
Maschinen für Getreideputzereien
Sichtmaschinen, Gries- u. Dunstputzmaschinen
etc. etc.

Ehrendiplom auf den internat. Müllerei-Ausstellungen in:
Paris 1885, Augsburg 1886, Mailand 1887.

Höchste Auszeichnungen auf den internat. Ausstellungen in:
Paris 1878, Sidney 1879, Melbourne 1881, Zürich
1883, Odessa 1884, Páris 1886, Barcelona 1888,
Páris 1889.

A T T E S T:

Budapest, 18. Dezember 1889.
Herrn G. Daverio, Zürich.
.....Zufolge Ihrer werthen Zuschrift vom 13. et. mach
es mir Vergnügen Ihnen mittheilen zu können, dass ich mit
den Leistungen Ihres *Walzenstuhles* in jeder Beziehung auf
das Beste zufrieden bin.
Gez. Heir. Haggemacher.

Az első magyar
juta-fonó és szövőgyár részv. társ. Lajta-Ujfalván
Raktára BUDAPESTEN V., Béla-utca 2.
számla mindennemű gyártmányait
zsákokból és csomagoló szövethől.

Szerkesztő: Bosányi Endre.

Die Act. Ges. der ersten ungarischen
Jutespinnerei und Weberei in Lajta-Ujfalú
Niederlage BUDAPEST V., Béla-utca 2.
empfehlit Ihre Erzeugnisse aller Gattungen
Säcke und Emballagen.

Brözsa Ottó könyvnyomdája, Budapest.

Lapunk mai számához Perles prospectusa van mellékelve. — Beilage dieser Num-
mer: Prospect Perles.